

= Velja po pošti: =

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " 13.—
za četr leta " 650
za en mesec " 220
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " 12.—
za četr leta " 6.—
za en mesec " 2.—
V upravi prejemam mesečno K 1.90

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —**

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvenčaj nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6.
Avstr. poštno bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upravnika telefona št. 188.

Našim mladenci!



do se ne spominja z največjim veseljem vseslovenskega mladeniškega shoda pri Mariji Pomagaj na Brezjah, ki je dne 4. in 5. julija 1904 v proslavo jubileja Brezmadežne zbral nad 8000 mladencičev iz vseh slovenskih pokrajin? S kolikim navdušenjem se je obhajal! Ostal je nepozaben vsem udeležencem. In sadove je rodil prekrasne.

Mladeniška organizacija se je razširila po vseh slovenskih pokrajinah. Silno so se pomnožile Marijine družbe. Izobraževalnih društev bomo šteli skoraj že 500, in njih večina že ima svoje mladeniške odseke, mladeniške zvezze. Iz njih so izrasli telovadni odseki „Orli“, ki jih je po vseh slovenskih deželah že nad 140 z več kot 4000 članji. Krasno je naraslo število katoliško mislečih visokošolcev, naših bodočih narodnih voditeljev.

Zivahno življenje vlada po naši lepi domovini. Mati Slovenija zre z največjim upom na te mnogobrojne mlade čete, ki se združujejo vsepovod, da sebe in narod prešinejo z rešilno ljubeznijo do vere in do domovine.

Naš napredok priznavajo in čutijo Nemci in Lahi, se ga veselijo in ga vpoštovajo bratje Hrvatje, Čehi in Poljaki.

Pa delo naše še ni končano. Naša četa še ni dovolj velika, da strže za vedno moč sovražnikov vere in narodnosti naše. Pomnožiti moramo naše čete, prešiniti jih z neomahljivo zvestobo in z neminljivo ljubeznijo do dela.

Slovenci in Hrvatje moramo kot bratje delati za skupno veliko bodočnost pod žezлом habsburškim. Najzvestejši smo stražniki mogočne Avstrije na jugu in kot taki hočemo še bolj združiti svoje sile. Za hrvaško slovensko bratstvo manifestiraj v slavnostnih dneh slovenska hrvaška mladina, v teh dneh naj si hrvaško slovenska mladina sveto oblubi, da bo vse njen delo posvečeno skupnim ciljem hrvaškega slovenskega naroda. Zato si morajo mladenci slovenski in hrvaški v roke seči in skleniti nerazrušno zvezo v brambo svojih najdražjih svetinj.

Letošnji katoliški shod hrvaške slovenske mladine dne 17., 18., 19. in 20. avgusta v Ljubljani hoče manifestirati za te skupne naše svetinje in ideale. Kaj tako krasnega kot bo ta shod, še Slovenija ni videla.

Mladenci! To bo letos vaš najlepši praznik. Spodobi se, da bo na njem zastopana sleherna slovenska župnija,

Pridite mladenci iz cele Kranjske, prvoboriteljice katoliško slovenske misli. Prihitite tovariši iz zelene Štajerske, ki ste vzbudili naše mladeniško gibanje in ste še vedno vzorno delavni! Na gotovo svodenje junaki iz Koroške, ki bijete orjaški boj z neizprosnim sovražnikom! Podajte nam roke ob sestanku ognjevitih tovariši iz Goriške, Trsta in Istre, ki kljubujete uspešno silnemu sovražniku na jugu! Pridite v našo sredo mladenci iz beneške in ogrske Slovenije in iz tujine.

Izredno se veselimo vas, hrvaški mladenci, ki boste došli iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, iz Dalmacije in Istre. Ob tem velikem sestanku si bomo prisegli trajno prijateljstvo in bojno zvestobo v velikem boju za vero in domovino.

Tu bo združena naša kmečka in delavska, naša meščanska in vse-uciliška mladina. Tu ne do razlike med bogatimi in revnimi, med učenimi in neučenimi. Kot sinovi ednokrvnega hrvaško slovenskega naroda se bomo radovali dosedanjih uspehov in delali načrte za nove.

Pridite torej mladenci dne 17., 18., 19. in 20. avgusta na katoliški mladeniški tabor v Ljubljano v najobilnejšem številu od vseh strani hrvaške in slovenske domovine!

Združili se bomo v velikansko armado katol.-narodnih borilcev, da postaremepremagljiv jez proti pogubnim nakanam sovražnikov vere in naroda.

Naš letošnji mladeniški tabor naj jasno in glasno priča vsemu svetu:

Da dedov naših vredni sini vsi ostanemo,
v zvestobi do Boga in slave se ne ganemo!

Dr. Lovro Pogačnik

kot predsednik pripravljalnega odbora in Zveze „Orlov“.

Dr. Janez Ev. Krek

za S. K. S. Z. za Kranjsko.

Dr. Jožef Hohnjec

za S. K. S. Z. za Štajersko.

Franjo Richter, cand. phil.

za hrvaško kat. akad. dijaštv.

Marin Katalinić, cand. phil.

za dalmatinsko kat. akad. dijaštv.

Dr. Jožef Ličan

za S. K. S. Z. za Goriško.

Dr. Val. Rožič

za S. K. S. Z. za Koroško.

Anton Ogrizek

predsednik Slov. Dijaške Zveze, za slov. kat. akad. dijaštv.

LISTEK.

Josip Vandot:

Vitranc.

Pripovedka iz davnih dni.

(Dalej.)

»Husasa!« je odmevalo že tam za leskovim grmom. Takrat pa je čula Rušica plakajoč glas sredi grmovja. Znan se je zdel tarki ta glas in zato se je prestrašila. Vrgla je svojo kljukasto palico v stran. Razgrnila je veje in je hitela naprej. Stopila je na majhno trato. Kar je zaledala tam, jo je presenetilo tako, da je obstala in ni mogla izpregovoriti besedice.

Sredi trate je stala Jelica, bledega obraza in razmršenih las. Njeno pisano krilce je bilo raztrgano in rdeča krije se videla prav natanko na njem. Pri nogah pa ji je ležal volk, razleknjen po mehki trati, in kri mu je tekla v velikem curku iz rane na desni strani. Tja k grmovju pa so se stiskale plašne koze. Prestrašeno in žalostno so gledale na svojo pastirico, ki je stala nepremično na trati kraj volka in ihvela bridko.

»Jelica!« je zaklicala Rušica. Skočila je k deklici in jo prijela za roko. Zganila se je Jelica, pa je pogledala na storko. A ni izpregovorila.

»Kaj se je zgodilo? Jelica, za božjo voljo?« je sopla storka. Nepremično je gledala na mrtvega volka in svelte sole so ji tekle po licih.

»Husasa!« se je čulo že tik trate. Psi so zalajali glasneje in lomastenje po grmovju je bilo vedno večje. In glej — na trato je skočil velik, siv pes. Ježik mu je molel iz gobca, a vendar je skakal kakor divji. Naravnost na volka se je vrgel. Zalajal je hripavo in je zasadil svoje ostre zobe v vrat mrtvega volka. Jelica je vzkriknila. A Rušica jo je zgrabila za sabo v grmovje. Bežale sta proti skalovju in sta izginile kar naenkrat v domovanju stare Rušice. Plašno so tekle za njima koze; psi so jim bili za petami; a še predno so jih dosegli, so izginile, kakor da bi se bile udrle v zemljo. Psi so vohali okrog grmov in so se bližali skalovju. Tam pa so obstali. Lajali so srdito proti skalam, kakor da bi bila tam skrita dragocena divjačina.

»Husasa! Hej, kaj imate tu?« je zaklical lovec z dolgo brado — bil je valpet Matizelj. V lovsko zeleno obleko je bil oblečen, in za trakom na malem klobučku mu je bilo zataknjeno orlovo pero. Splezal je na skalo in je pogledal tja dol. A kakor bi ga bil gad pičil, je skočil nazaj in prebledel. Zagledal je tam dol staro Špelo. Z levico je stiskala k sebi majhno deklico, desnicu pa je dvignila in mu je grozila. Prestrašil se je Matizelj, pa je skočil s skale.

»Hola, nazaj!« je zakričal in sunil z nogo prvega psa. Zavilila je žival in je povesila rep. Potem pa je skočila v nasprotno stran, za njo drugi pes in tretji — in kmalu so izginili vsi psi od

skalovja. In kakor bi ga preganjala strela, tako je bežal Matizelj za njimi. Kmalu ga je zagnilo grmovje, in čul se je samo še njegov glas, ki je prigajjal pse: »Husasa!« — Vedno bolj se je oddaljevalo pasje lajanje, samo malo se je še čulo. Takrat pa so se oglasili naenkrat gosti streli. Čreda urnih jelenov se je bila stisnila v ozko zagato, kamor so jo bili zagnali lovski besni psi. Zagrmeli so streli — poskočil je jelen za jelenom in se je zgrudil brez glasu na tla...

Ko je prešla preteča nevarnost, se je Rušica oddahnila. Stopila je med skalovjem naprej; previdno je peljala malo deklico s sabo, a koze so poleglo po tleh, ko so čutile, da je minila vse nevarnost. Skale so se zožile naenkrat tako, da se je zdelo človeku, da je prisel v podzemeljsko jamo. Samo, da ni bila popolnoma zaprta. Kajti na obeh straneh je rastla na skali široka bukev, ki je zakrivala s svojimi košatimi vejamimi to ozko sotesko. In tu si je bila napravila stara Rušica svoje stanovanje. Za stene so ji služile gladke skale. Samo streho je napravila in duri — in koča je bila gotova. Skrito je bilo to njenje stanovanje, da bi ga našel le redko kdo.

Storka je otvorila duri. Stopila je z deklicem v napol mračno votilino. V začetku ni mogla Jelica videti skoro ničesar, kajti mrak se je razgrinjal kroginkrog. A naenkrat je pričela poslušati. Kajti oglašilo se je hipoma ptičje žvgolenje. A to žvgolenje je

bilo tako sladko in prijetno, da se je človeku tajalo srce. Zdaj se ji je zadelo, da igra nekdo sladko ubrane citre, zdaj je čula prav razločno plakajoče glasove mehkih gosli. Bridko je ihtela drobna tamburica v tistem žvgolenju. A kar naenkrat so utihnili ti žalostni glasovi. In Jelica je začula prikrito, komaj slišno hihitanje, ravno tako, kot se čuje iz daljave veselo, brezskrbno brbljanje smejočega se planinskega vrelca. Tisto veselo žvgolenje je postajalo vedno glasnejše, in nazadnje se je zdelo Jelici, da sede v tej temni izbi v vsakem kotu lepe gorske Vile, pa se smejejo prikrito.

Začudeno je gledala deklica okrog sebe. Oči so se ji privadile teme, in tedaj je zagledala na steni lepo izrezljano kletko. V kletki pa je sedel na okrogli sprajci ptič, ki se je svetil v vseh barvah. Krasen ptič je bil, da Jelica ni še videla takega. — Rušica je stopila k kletki in se je smehljala ptiču. »Kajne, ti dragec, da ti je dobro?« je govorila. »Le prepevaj, dokler si obrede volje!«

Jelica je stopila k Rušici in je gledala radovno krasnega ptiča. Starka je odprla vratico, in ptič je poletel iz kletke in se je vsezel na njeno ramo. Od tam je zletel deklici na rame in se je stisnil k njeni glavici. S kljunčkom pa je pobožal po licu, kakor bi jo hotel tolaziti. Nasmejala se je Jelica, pa je pozabilna na svojo žalost in nesrečo. Z roko je prijetla drobnega ptiča; a drobni ptič se je izmuznil in je zletej

Socijalna demokracija v pravi podobi.

Odkar so letosne državnozborske volitve na Dunaju za krščanske socialce slabo izpadle, se ponavlja v vseh močnih variantah v socialnodemokratičnih listih glas: Dol s klerikalizmom! Zato seveda ni treba prav posebne krajze. Dokler so socialisti prepričani, da še kaž verske zavesti v delavstvu tiči, si ne upajo s pravo barvo na dan, in ponavljajo ono znano parolo, da je vera zasebna stvar. Ko pa opazijo, da je v delavstvu vera v krščanstvo že dovolj omajana, da so delavci že dovolj obdelani in da so jim docela utepli prepričanje, da je cerkev priateljica in braniteljica kapitalizma, potem počnejo socialna demokracija šele pravice, namreč svoje svobodomiseln lice: Dol s klerikalizmom! Nevarno je svobodomiseln brezversko znanstvo, katero se širi med evropskim izobraženstvom; a še nevarnejši se nam zditi praktični duh brezverstva in sovraštva do cerkve, katero se našemu delavstvu potom listov uceplja. Zaveden socialist demokrat je popolnoma prepričan, da bo s koncem »klerikalizma« napočila zanj zlata doba. In vendar je to velika prevara, katero more pomeniti delavec na prvi hip spoznati, če ima le kaj razsodnosti v svoji glavi.

Ce so kje temeljito pomeldi s klerikalizmom, so gotovo na Francoskem. Francoska vlada je z neko mrzlično naglostjo popolnoma vse odpravila, kar bi kolikaj »na klerikalizem« spominjalo. Ce bi bil torej res »klerikalizem« tista ovira, tisti kamen spoditke, ki ovira ves kulturni napredek in branii, da ne pride delavsko vprašanje do svoje rešitve, bi morali sedaj v Franciji nastopiti res zlati časi.

Na Francoskem je vse tisto, po čemer srce avstrijskega svobodomisleca in socialnega demokrata tako gori, že izvršeno. Cerkev nima nobenega premoženja več, samostanov tudi ni, »klerikalne šole so zaprte in v vladnih šolah se uči otroci samo meščanske postave. Duhovniki razven upokojenih, ne dobivajo nobene plače, mrlči se lahko sežigajo, ljudje se ženijo na kvatre in gredo zopet narazen, skratka ločitev cerkve in države je do podrobnosti izpeljana. Da imajo tudi bolniki pred »klerikalizmom« mir, se nastavljajo tudi po bolnišnicah svetni uslužbenici in uslužbenke. Klerikalizem je tedaj na Francoskem popolnoma ubit. Ali vkljub temu gre vse nazaj, razen davkov in pa hudodeistev.

Cerkveno premoženje so obljuhili porabiti za starostno zavarovanje francoskega delavstva. Vlada je cerkveno premoženje ugrabilo; kako vestno je pri tem postopal, kaže sledi slujaj: v pokrajini d'Eure et Loire je zapustila katoliška rodbina 2 milijona frankov za preskrbo 300 bolnikov. Ker pa je ustavnik tega kapitala v ustavnem pismu stavljal pogoj, da se opravita zani vsako leto dve maši, je vlada vso ustavno zaplenila. In takih slučajev je veliko. Cerkvenega premoženja ni več, starostne preskrbe pa tudi ni, ker so denar, kar ga je po pokritju

cerkvenih dolgov še ostalo, razni likvidatorji v svoje žepi utaknili. Francoski duhovnik je danes večji siromak kakor francoski delavec, in francoski socialisti nimajo danes nobenega povaoda več, da bi za socialno mizerijo »klerikalizem« odgovoren delali.

Pač pa so francoski socialisti drugo »socialno« preosnovo uvedli; poslanci francoske zbornice in med temi jih je nad 250 socialistov, so si zvišali diete od 9 tisoč na 15 tisoč frankov. Sploh vladajo sedaj v francoski vladi zelo čedne razmere. Poneverjenja, tativne raznih aktov in druge sleparije so na dnevnem redu. Najboljši dokaz za nerad v vladi so vedne izpremembe v ministrstvu. Ministrska predsednika Brianda in Monisa so vrgli samo zato, da so se drugi dokopali do vladnih jasli.

Nič boljše ni v šolah in bolnišnicah. Iz šol in bolnišnic izganjajo katališke učitelje, učiteljice in usmiljene sestre, nastavljajo pa take ljudi, ki ne poznajo ne časti, ne pozrtvovalnosti, pač pa se odlikujejo po brezverstvu in frivilnosti. Ko bo ta rod dorastel, bo žela Francija sadove svoje protikrščanske politike. Ves svet že ve, da se na Francoskem hravna gniloba in propalost silovito širi in število hudodelstev med mladino od leta do leta narašča.

Kljub temu, da se je kazensko postopanje nasproti mladoletnim zelo omililo, je znašalo število mladoletnih hudodelcev l. 1904. nič manj kakor 35.324. Mladina računa popolnoma hladnjokrvno; če sme vlada premoženje cerkve in redov krasiti, zakaj naj bi bilo premoženje velekapitalistov, fabrikantov, nedotakljivo. Tudi pisanje strahovito narašča. Francoz je bil odnekaj znan kot zmeren pipec, pjanost je bila svoj čas na Francoskem redka prikazen. Danes je na robe. Žganje in absint vino bolj in bolj izpodrivata. Na vsako glavo pride 454 l. alkohola, medtem ko pride na Angleškem na vsako glavo komaj 208 l. alkohola.

V Franciji imajo socialisti najlepšo priliko, da udejstvijo in uresničijo svoje načrte in svoje obljube. Tam ni več klerikalizma, ni več krščanstva, o katerem piše Bebel, da je svobodi in omiki sovražno, da drži človeštvo v hlapčevstvu in ga politično in socialno izrablja. Tam ni več krščanstva, o katerem je zapisal sodrug Losinsky, da je največja nesreča za človeštvo in ga označil kot strohnelo drevo, ki ne bo nikdar več ozelenelo. Francija uči, kako puhle in prazne so socialistične teorije, kako neizvedljivi so njih načrti in kako jalove so njih obljube. Francija, skozi in skozi s socialistom prezeta država, ima davke, colnino, ima draginjo, vojake, kanone in kapitaliste, skratka vse tisto, kar hoče socialna demokracija odpraviti. Francoski socialisti, ki imajo državo v rokah, imajo lepo priložnost, da ves kapital, vso zasebno kapitalistično produkcijo v roke vzamejo, poobčijo in si socialistično državo ustvarijo. Ali kaj vidimo? Francija gre isto pot, kakor jo je prej hodila. Tukaj se kaže, kako resnične so besede, ki jih je zapisal v »Sozialistische Monatshefte« sodrug E. Fischer: »Misel, vso zasebno kapitalistično produkcijo, ta ogromen mehanizem, ki obstoji iz stotisoč in milijonov koles in

zgodbina in izkušnja, bi bili dnevi so-

vedno roko okrog starkinega vratu. »Zagotovo ga vidite v nebesih.« Velika radost je zasijala na obrazu potre Rušice. Zdela se je, da se je naselila v koči stare Rušice hipoma zlata sreča. Kajti skozi mala okanca v temnih vratih so posijali solnčni žarki. Skozi veje širokih bukev tam na skalah so se prikradli v ozko sotesko, pa so pogledali naravnost v starkino kočo. Zdaj šele je videla Jelica natanko vso hišno opravo. Borna je bila sicer, a red in snaga je vladala kroginkrog. Ob steni se je vila dolga klop; sredi sobe je stala stara miza z dvema stoloma, nedaleč od nje javorova postelj, ki je bila pogrnjena z rdečkastim zastorom. Majhna vratica ob kotu so bila odprtta, in videlo se je na priprosto ognjišče tam zunaj. V sobi je viselo v kotu božje Razpelo in kraj njega slika žalostne Matere božje. Prijetno je bilo sicer v tej borni sobi, če je prepeval zlati ptiček; a vendar se je zdelo Jelici vse nekako dijive in otožno.

»Kaj se ti dopade pri meni?« je vprašala starka, ko je videla, da se ozira deklica po sobi. Prikimala je Jelico in je gledala vedno le ptička. Na posled pa ji je obvisel pogled na mizi. Sredi nje je ležala deščica, ki je bila poslikana s pisanimi barvami. Radovna je postal Jelica, pa je vprašala: »Kaj pa imate tam?« (Dalje.)

»Saj ga vidite spet, ko pridevete v nebesa«, je govorila Jelica in je držala še

kolesc, ki so se v teku pol tisočletja zgradila, v nekaj letih prevzeti in na novo organizirati, ta misel ne spominja samo na blaznost, ampak je blaznost. Socializem se je izkazal na Francoskem neplodnega in popolnoma bankerotnega. Obenem se je pa tudi pokazalo, kako neutemeljene in lažnje so tiste deklamacije, da je krščanstvo napsprotno napredku in ljudski kulturi. Francija uči, da gre država, ki se je krščanstva otresla, v anarhijo.

Isto komedijo igra tudi avstrijska socialna demokracija: upije proti davkom, colnini, proti draginji, vojakom, kanonom, kmetu in proti »klerikalizmu«, toda samo toliko časa, da sama ministrskih stolov ne zasede. Ko bo enkrat »klerikalizem« strit in bodo sodružni ministrske frake oblekli, pa bo Bosna mirna. Zaenkrat so sodruži zadovoljni, da je ljudstvo nezadovoljno; zato prihajajo tudi v zbornico s popolnoma neizvedljivimi predlogi in zahtevami. To parolo jim je dal Bebel na erfurtskem shodu in se glasi: »Ne gre se za to, da to ali ono dosežemo, za nas je glavna stvar, da stavimo take zahteve, ki jih ni v stanu nobena druga stranka staviti.« Zakaj mora socialna demokracija tako postopati, je pa so drugom razložil Karl Kautsky v svoji, pred nekaj dnevi izdani brošuri: *Taktische Strömungen in der deutschen Sozialdemokratie*. Tam pravi sledeče:

»Privlačna sila naše stranke ugasne, kakor hitro naredimo spravo in mir s kako meščansko stranko. Tega ne moremo storiti, da ne bi pri tem svojih zahtev omejili. Dokler se bomo za naše stare zahteve borili, bomo zmirom v boju z vsako, tudi najradikalnejšo meščansko demokratično stranko. Kakor hitro se naše zahteve ne bodo več razločevali od zahtev meščanskih strank, so meščanske stranke na boljšem od nas, ker imajo več upanja, da dobe vpliv na vlado, kakor mi. Potem ne bo imela tudi masa nobenega vzroka, da bi za nas glasovala, ki imamo manjši vpliv pri vladi, ampak bo rajša glasovala za liberalce. Na ta način pa izgubimo veliko politično in moralno moč, ki se kaže v naraščanju naših glasov.« Socialni demokraciji se torej ne gre za družega kakor za to, da vse druge stranke v svojih zahtevah prekosí. Če so te zahteve upravičene ali izvedljive, se socialni demokrat ne meni. Glavna stvar je »privlačna sila«.

Da se socialno-demokrati poslanci v dunajski zbornici drže natanko teh navodil, nam je znano iz zgodovine zadnjega državnega zabora. Avstrijska javnost posvečuje socialni demokraciji pre malo pozornosti; meščansko časopisje socialno-demokratično gibanje in stranko kratkomalo ignorira; da tako postopanje socialno-demokracijo samo krepi in širi, ni treba posebej naglašati, ker dokazuje to izdržavnozborovskih volitev in pa naraščanje socialno-demokratičnih glasov.

Treba je osobito krščanskim strankam, kajti proti tem gre v prvi vrsti boj socialne demokracije, da se intenzivno pečajo s socialno-demokratičnimi spletkami in zmotami. Za socialnimi demokrati ne tiči vedno delavska zavest in probujenost, ampak večidel lahkovostenost in pa zaslepljenost.

Ko bi delavstvo spoznalo socialno demokracijo v taki luči, kakor jo kaže

cialne demokracije kot take že davno šteti.

Evharištični kongres v Madridu.

Burgos, 23. junija 1911.

Danes popoldne je začetek svetovnega evharištičnega kongresa. Vse je pod vtičom velikanske prireditve. Na vseh postajah je polno ljudi, ki pozdravljajo došle udeležence. Avstriji smo še na potu, ker smo se mudili v mestih Genf, Lyon, Toulous in daljši čas ostali v Lurdru. Naš duhovni voditelj je kranjski duhovščini dobro znani p. Fischer iz družbe Jezusove. V Lurdru sta se nam pridružili princesinji Windischgrätz. Mesto Dunaj zastopa magistrat ravnatelj Haas. Ravnokar smo došli iz obmejnega mesta Irun (na severni meji pod pirenejskim gorovjem) v Burgos, kjer smo si ogledali svetovnoslavno katedralo. Vlaki drdrajo drug za drugim proti Madridu. Samo iz Belgije jih je do teže 5, napolnjenih s samimi udeleženci kongresa. Avstriji nismo posebnega vlaka, ker nas ni toliko. Danes popoldne sem na poti iz Irlana na Burgos imel z družbo katoliško družino iz Filipinskih otokov, nekaj duhovnikov iz Argentinije in množico krepkih Ircev, ki so celo pot preveli. Vse je veselo, govorji se samo o kongresu in o velikanskih pripravah v Madridu. V Irunu nas je sprejela deputacija odpolancev iz Madrija, ki je takoj brzojavila v Madrid, da Avstriji dojdemo tjakaj jutri zjutraj ob 7. uri, kjer bomo slovensko sprejeti. Špansko časopisje ima obširne pozdravne uvodnice. Papežev delegat je primas Španije, kardinal nadškof iz Toledo, ki so ga v Madridu danes popoldne slovensko sprejeli in bo za ves čas gost kralja Alfonza. Jutri dopoldan bo slovenska pontifikalna sveta maša, popoldan avdijence pri kardinalu. Avstriji pridevna vrsto popoldan ob 6. uri. Prvo slovensko generalno zborovanje bo v nedeljo zvečer ob pol 7. uri. Razume se, da se bodo Španci pred gosti iz celega sveta izkazali tudi z velikanskimi narodnimi prireditvami, ki so jih pripravili za proste večerne ure. Tudi bikoborbe ne izostanejo. Dnevnik »Il Corres Español« pravi, da naj se inozemstvo nad tem nikar ne izpodnika, ker si Španci nobene večje prireditve brez bikoborbe misliti ne more. Obžaluje pa ta časopis, da se ni mislilo na slavne Calderonove drame, v katerih se proslavlja najsvetješi zakrament.

Z.

Znanost in umetnost.

KONCERT GLASBENEGA DRUŠTVA »LJUBLJANA«

ki se je vršil v nedeljo, 25. t. m., popoldne v veliki dvorani hotela »Union«, je bil nov dokaz o lepem napredku, katerega je to društvo doseglo v kratki dobi svojega obstanka, in se mu mora na tem lepem napredku iskreno čestitati. Vspored, ki je obsegal 6 vokalnih, 3 orkestralne in eno solo-točko za violinčelo, se je izvršil v vsakem pogledu jako povoljno. Kot prvi dve točki sta se izvajali orkestralni kompoziciji »Scherzo« od St. Premerla in pa »Andante« od A. Sajovica. »Scherzo« je konstruiran na podlagi oblike takih skladb, kakor jih nahajamo v sonatih Beethovena in za njim drugih skladb.

cukne, ke pa dirja, pa če se tud iz glava zaleti v zid.

Kokr fjakari na sojeh kozlech, tku dremleja leberaln vuditeli na sojeh stoučeh in se na brigaja za ceu svet; kokr pa prideja kašne vultive, pa švrneja pu leberalneh vuliuceh, de se tud te zbedeja iz sojga spajna in jh že neja — — — kam, nubedn na praša in za kua tud ne.

Tku sm prmšljou tam na klop in pr tem premišljaj sm skor tu sam mal zadremu. Kar naenkat začutem na sojeh učeh dve kuščaste ručice in za mana se je uglašu en tenek glas, kokr de b edn na klarenet zaplozu: »Kdu je? Ugn, kdu je?«

Jest, na bod faulast, sežem iz ubem rukam nazaj in putiplem pu hlačah, tam ke sa punavad varžeti in ke na slišem nubenga ružljajna al žvenklajna, rečem tb nč, men nč: »Edn ud »prbežališa grešnku«.

Ta mrcina, ke me je držala za uči, pa še ni udjejnala: »Kua je tu, »prbežališ grešnku«. Kerga misleš iz tem?«

»I, ud »Jutra«; edn ud »Jutra« me drži, « sm jest punov bl natank. «Kuku veš, de te edn ud »Jutra« drži?« me je naprej izpravšou iz tistem klerenetarskem glasam in še bl ruke na uči pritisnu.

»Kaj na um vedu; sej sm te ja pušlatu za varžete in tku sprevidu, de sa prazn.«



Tam u Šternalet sm sedou unkat, tam za Radecketam, na tisteh klupeh, ke hodja usak pupoune pekusk kseli zdehat in dremat in gledu sm fjakarske kojne in fjakarje, kuku sa kar pu vrst usi dremal in iz glavam kimal, in kar naenkat sa m padel u glava naš leberalci.

Fjakarsk kojni in fjakari lepu dremleja in se na brigaja za nubena reč, kua se gudi ukul nh in kua se gudi pu svet. Kokr je pa treba, uzdigne ta peru fjakar glava pu konc, švrkne iz gajžla pu kojne in kojn zdirja in še nazaj na pugleda; kamr ga fjakar pu-

teljev. Kolikor mi je znano, je ta Premerlova skladba prva, s katero je stope pred občinstvo v koncertu in se pokazal z njo, da je tudi z instrumentacijo dobro seznanjen ter zna primerno vsak intšument orkestra uporabljati. Motivi v tej skladbi so, kakor že ime skladbe samo naznanja, šaljive vsebine, ki se v lahkočni ritmiki pozibajo, kar da skladbi izraz lahkote in neprisiljenosti. Cela skladba je tematično lepo izvedena. »Andante« Sajovičev, ki je za to skladbo sledil, je precej obširno zamišljena skladba, polna harmoničnih in instrumentalnih efektov. Izvajal se je ta »Andante« pred več letimi že v koncertu »Glasbene Matice« in je tedaj, kakor sedaj, dosegel največji efekt. Motivi so lepo tematično izvedeni, inštrumentacija moderna in barvanje z različnimi glasbenimi nastroji je živo in lepo ubrano. Posebno efektiva je uporaba rogov poleg drugih orkestralnih nastrojev. Orkester Slovenske Filharmonije je izvedel obe te točki z lepim frazirovanjem in primereno dinamiko, za kar gre spremnemu kapelniku g. Czajanevu, ki je obe skladbi mirno pa z razumevanjem vodil, vse priznanje.

Po teh točkah je nastopil mešan zbor, obsegajoč kakih 140 moči, ter je izvajal štiri mešane zbole. Prva točka je bila šest narodnih napevov v harmonizaciji A. Sveteka, ter je zbor v njej precej pokazal, da razpolaga z tako dobrim pevskim materialom. Svetkova harmonizacija je narodnemu značaju tako prikladna, ker ne preoblaga napev s harmoničnimi kombinacijami, ki so narodnemu značaju pti. Zbor je zapel vseh šest toč z vervo in primereno rianso. Enako je nato zapel tudi Gerbičeve »Barkarole«, katera se je pred mnogimi leti pela v čitalnici ljubljanski, ko je še obstal čitalniški pevski zbor. Pevec, ki je pel v tej skladbi bariton-solo, razpolaga s precej dobrom pevskim materialom, iz katerega je posneti, da se bo v prihodnjem, ako se poprime započete poti pravilnega nastavljanja glasu, razvil tako lep in prjeten glas. Škoda, da je stal pevec v ozadju odra, ker ga je moral na tak način nehotno nekoliko pevski zbor prekositi.

Mešan zbor »Ponte dei sospiri« od Sveteka, ki je sledil na to, je tako karakteristična skladba, ki slika vsebinu teksta z tako primernim tonovim materialom v harmoničnih barvah. Motivi prvih dveh vrstic se zibljejo na toniki in dominanti, s tem je karakterizovano zibanje gondole na morskih valčkih. Kar naenkrat šine gondola kot ptica v zraku čez morsko plan, ki je nekako naznanjeno v lahkočnih ritmih pri besedah »gondola moja kot ptica leti«. Na kraju »mostu zdihovanja« pa urni beg melodije naenkrat poleže. Z mirno, melanolitočno zabarvano melodijo, ki tu sledi, je karakterizovana zamišljenost v davno preteklosti gondolirjevo. Iz te zamišljenosti in sanjavosti vzbudi gondolijera naenkrat mogočni klic usode »Vzbudi se!«, ki ga zbor zapove v fortissimo kakor grom in mu veleva, naj se otrese spominov preteklosti ter živi v sedanjosti, pa uživa veselo, kar mu ta lepega nudi. Zbor je zapel to skladbo precizno in z dobrim pointiranjem karakterističnih mest, za kar je žel do občinstva živahnopriznanje. Tudi četrti mešani zbor »Z daljnega je morja« od Sajovica, ki se je potem zapel, je mala slika v tonovih barvah, za katero je vzel skladatelj skozi in skozi moderno harmonizacijo, kate-

ra je pa našemu občinstvu do zdaj včinoma nepristopna, ker to ljubi bolj prijetno melodijsko s prozorno harmonizacijo. Tudi se nam zdi, da besedilo, ki je sicer samo na sebi lepo, nudi premalo prilike skladatelju za višji polet. Za pevce je ta zbor precej težaven zavoj kromatike, ki ga prepleta v moderni harmonizaciji. A kljub temu je pevski zbor častno rešil svojo analogo, kar mu je pričelo priznanje občinstva.

Po mešanih zborih se je izvajala krasna skladba od Seint Saensa, koncert za violinčelo, op. 33, s spremeljevanjem orkestra, v katerem je nastopil virtuož profesor K. Klein, član orkestra dvorne opere na Dunaju. G. Klein ne razpolaga z Bog vše kako velikim tonom, a fascinira občinstvo z melhkim in lepo zaokroženim tonom, tonom, ki se odlikuje z čistostjo in sigurnostjo v najvišjih legah inštrumenta, in z dušo, katero vrliva v izvajane tone. Povrh tega pa razpolaga še z izborna tehniko, s katero obvlada vse težkoče na svojem inštrumentu. Njegova kadence, ki jo je vložil proti koncu kompozicije, je prepletena s tehničnimi težkočami, posebno z dvoložkami in triložkami v urnem begu, ki zahteva, ako se hočejo čisto izvesti, izredne tehnične spretnosti. Da je bil vsem tem težkočam kos, je pričelo burno odobravanje od strani občinstva.

Za to skladbo sta se izvajala še dva moška zpora, in sicer dr. Schwabov »Večer na morju« in pa Ferjančičev »Zvonček«. Oba zpora sta nežna in melodična, harmonizacija progledna in sta občinstvu tako ugajala, ker jih je zbor s primernim faziranjem jako dobro izvel. Imeli smo pri tem priliko prepričati se, da razpolaga moški zbor »Ljubljane« z tako krepkimi basovskimi glasovi in z jedrnatimi tenoristi, ki so dosegli pod spremnim vodstvom svojega zaslужnega pevovodje že lep višek umetnega predavanja, ki se je manifestiral v finem niantsiranju in lepo razvitem dinamičnem stopnjevanju v vseh pevskih točkah.

Kot poslednja točka vsporeda je bila Suita za violinčelo od Seb. Bacha, katero je izvajal na svoj inštrument profesor Klein samostalno brez spremeljevanja. Suita obsegata šest čisel, igral jih je pa le tri, zato ker cela izvaja pre dolgo traja. Pokazal je v njih zopet vse vrline svoje igre in umetnega pojmovanja, kar smo o tem že zgoraj omenili, in ko je odigral tretje číslo, nam je dodal, izvan po odobravanju, še eno točko, in to je večno lepa pesem »Na morju« od Schuberta. Igral jo je s tako finim prednajanjem in globokim čustvom, da ga je občinstvo očipavalo s frenetičnim aplavzom.

Tako je končal ta koncert z lepim uspehom, in sme se reči, da je bil ta večer za glasbeno društvo »Ljubljana« časten večer, katerega si lahko zapiše v kroniko svojih glasbenih prireditev. Vzlič temu, da je zdaj za prireditev koncertov skrajno nepovoljen čas, ker je koncertna sezona že davno minula, je občinstvo vendar napolnilo veliko dvorano v »Unionu«, kjer je vladalo ves čas koncerta živahno navdušenje, ki je priča, da dobiva zavod v vseh krogih čimdalje več zanimanja in širši tla, kar je porok vedno lepšega razvijanja društva v prihodnosti.

Pri tem ne smemo pozabiti glavnega faktorja, čigar zasluga je, da se društvo tako lepo razvija, in to je njegov pevovodja gosp. A. Svetek, ki z neutrujeno vztrajnostjo in nesobično požrtvovalnostjo vodi zbor zavedno do

vedno večjega viška umetnosti. Ne bom tu omenjal, kaj še k temu manjka, ker on to sam dobro vše, in vše, kakor vsak drugi, da tudi hrast ne pada na en mah. Naj mu bo za vse to tukaj izrečeno s tem največje in neobmejno priznanje. Pevskemu zboru pa naj bude lepi in častni uspeh, ki ga je v nedeljo dosegel v svojem koncertu, v ponos in v novo vzpodbudo, da tudi v prihodnjem z vso marljivostjo vztraja na poti, ki ga vede do vedno večjega napredka in do višine umetnosti.

Hr.

Avtirska ministrska kriza.

Gautsch pripravlja pot knezu Thunu.

»Prager Tagblatt« poroča z Dunajem, da je imenovan Gautsch za ministrskega predsednika, da uvede novo zbornico. Ko to izpelje, se umakne trajnemu ministrstvu z ministrskim predsednikom knezom Thunom na čelu. Češki namestnik Thun je bil določen že med volilnim gibanjem za ministrskega predsednika, a so ta načrt vsled presenetljivega izida volitev opustili. O Bienerthovi demisiji izvaja »Neue Fr. Presse«, da je bil Bienerthov padec odločen, ko so sklenili krščanski socialci, da hočejo zasledovati politiko prostre roke. Bienerth ni takoj odstopil zato, da pokaže, da ni povzročil izid volitev njegovega odstopa, marveč izstop krščanskih socialcev iz večine, kakor tudi izstop italijanskih poslancev.

Glasovi iz nemškega tabora.

Znani poslanec Steinwender objavlja v »Tagespost« članek, v katerem sodi, da od krščanskih socialcev ne more nihče zahtevati, da bi se še veselili svojega poraza. Njih nevoljo čuti v prvi vrsti vlada in ne po krivici jo čutijo tudi nemški svobodomislici. Kandidati so nosili težko breme izdatkov za mornarico. Breme je bilo neprijetno ne samo krščanskim socialcem, a oni so vsled tega na Dunaju največ trpeli. Nemški svobodomislici jim pa na Dunaju niso mogli in tudi niso hoteli pomagati. Posledice zato čuti vlada in nemški svobodomislici, ker hočejo imeti krščanski socialci prostre roke. Steinwender sodi, da bodo nemški svobodomislici vzel krščanskim socialcem še tudi kmečke mandate na Nižjem Avstrijskem in da pridobe tudi še na Zgornjem Štajerskem in Solnograškem, če bodo delali dobro politiko. Steinwender napoveduje, da nemški svobodomislici ne bodo šli z vlogo čez drin in strin, kakor tega tudi do zdaj niso delali. Napoveduje, da ne bodo nemški svobodomislici niti dovolili brambne predloge, marveč le to, kar se jim bo zdelo potrebno.

Nemški listi seveda točijo grenke solze, ker je odstopil nositelj ponemčevalnega sistema, njih Bienerth. Vladni »Fremdenblatt« piše: Potrebno je, da se pogaja vlada z vsemi skupinami zbornice. Izpremenila se sicer ni toliko moč posameznih strank, kakor notranja struktura. Dve stranki dosedanje večine sta že izvajali posledice in sta zapustila njih zastopnika ministrstvo. Zgraditi se mora malone popolnoma novo poslopje na obširni in trdn podlagi. Bienerth je izjavil, da sebe ne smatra poklicanega za to nalogo. Pot je prosta za vse možnosti. »N. F. Presse« sodi, da Bienerth še ni izrabljen. Gautsch svari pred Čehi. »Zeit« sodi, da potrebuje Gautsch večjo večino, kar jo je imel Bienerth in da je zato potrebna koalicija s Čehi. »Arbeiter Zeitung« se pa veseli, da je padel Bienerth. Vergani pa piše v svojem listu »Deutsches Volksblatt«: Nova krščan-

sko socialna državna stranka je že, predno se je porodila, strmoglavlila ministrstvo in prevzame za to odgovornost za nadaljnji razvoj. »Vaterland« želi Gautschu, da se mu posreči sestaviti parlamentarno vlado, v kateri bi bile zastopane vse večje mešanske stranke, ker bi se tako izvršil predlog, namreč narodna sprava med Nemci in Čehi. »Neues Wiener Journal« pa že naprej ukazuje Gautschu, da ne sme Čehom v narodnem oziru ničesar dovoliti. »Grazer Tagblatt« pa svari nemško nacionalne poslance, da naj se ne udajajo vplivu dunajskemu judovskemu časopisu in da naj ne pozabijo na nemško - nacionalni antisemitizem. »Neues Wiener Tagblatt« tudi hvali Bienertha in pravi, da je Gautsch v sorodu z Bienerthom, ker sta oba avstrijska uradnika. »Ostdeutsche Rundschau« izvaja med drugim: Novemu položaju Nemci ne smemo preveč zanegati. Bienerthov odstop so povzročili krščanski socialci, ker so hoteli dokazati svojo moč kljub izidu dunajskih volitev. Z Gautschem list ni zadovoljen, češ, da je »preklerikal« in prevelik prijatelj Slovanov in da bo moral popolnoma zatajiti svojo preteklost, če bo hotel doseči uspeh.

Krščanski socialci in Gautsch.

Krščansko socialno oficielna korespondenca »Austria« objavlja komunikate, dopolnjeni mu iz krogov krščansko socialnih poslancev, ki izvaja med drugim: Poročilo o Bienerthovem odstopu ni presenetilo krščansko-socialnih poslancev. Jasno je bilo vsem udeležencem strankine konference, da se je s sklepom o politiki prostre roke ustvaril nov notranji politični položaj, vsled katerega se bodo morale prej ali slej temeljito izpremeniti razmere v zbornici. Ko se še toplo pozdravi Bienertha, nadaljuje komunike: Krščanski socialci ne verujejo, da je mogoča koalicija večina, dokler se ne izvede narodna sprava na Češkem. Žele srečo poizkus, da se doseže narodna sprava na Češkem, a sodelovati ne marajo. V zbornici bo stranka izvajala politiko prostih rok, dasi se to ne sme tolmačiti tako, da bo stranka za vsako ceno in v vsakem slučaju v opoziciji. Stranka bo vsako predlogo stvarno presoja in sklepala do slučaja do slučaja. Delovanja zbornice ne nameravajo ovirati tudi v slučajih, ko bi stranka nastopila kot opozicija. Glasovala bo zgodj proti. Zato se bo stranka prej ko slej zavzemala za temeljito preosnovno poslovnični in bo stvarno sodelovala v odseku in v zbornici. Za poslovanje bo morala seveda prevzeti odgovornost bodisi kakor snakoli vlada in njene stranke.

Poljaki in Gautsch.

»Nova Reforma« piše glede na Gautschovo misijo: »Baron Gautsch je mož, ki ga je določila previdnost Avstriji. Kadar se zaplete položaj in kadar pade kaka vlada, se pojavi njegovo ime. Gautschovo ime se pojavi vedno naj se že pojavi kriza na desni ali levini, in naj jo že povzroči Nemci ali Poljaki.« Z ozirom na nekdanje spore s Poljaki piše »Nova Reforma«: »Nemo, če bo vladal Gautsch s parlamentom ali brez njega, z Nemci ali brez njih, zato priporoča Poljakom previdnost.«

Češki radikalci za pozitivno politiko.

Glasilo čeških radikalcev »Češke Slovo« piše: »Bienerthov padec je sicer uspeh enotnega »Češkega kluba«, a zgodj negativ. Ce hočemo priti od negativnih k pozitivnim uspehom, moramo zavzeti enotno, trdno, energično in dostojo politiko. Potrebno je trdno sporazumljene, ker se prične šele zdaj težavno, odgovornosti polno delo, za katero se je sklenil volilni kompromis. Glede na Gautschovo piše »Češke Slovo«: »O Gautschu imamo slabe izkušnje, ker operira z obljubami.«

Izprememba ministrstva.

Baron Gautsch se je včeraj eno uro posvetoval z naučnim ministrom grofom Stürghom, nato je obiskal tudi druge ministre. Gautsch je nekemu politiku izjavil, da je prevzel misijo na cesarjevo naročilo in da bo glede na ureditev razmer na Češkem postopal sporazumno s knezom Thunom. Bienerth se je poslovil danes od uradnikov, jutri prevzame posle Gautsch. Cesar tudi jutri zapriseže Gautschu kot min. predsednika, barona Bienertha kot nižjeavstrijskega namestnika in Gläbskega kot tajnega svetnika.

Bienerthovo imenovanje za nižjeavstrijskega namestnika koncesija krščanskim socialcem.

Dunajski svobodomiselnici krog so, da je imenovanje Bienertha za nižjeavstrijskega namestnika koncesija krščanskim socialcem, ki upajo, da pod Bienerthovim namestništvom zoper pribore izgubljene mandate.

»Ugnou!« zaplozu je spet glas za mana, spustle sa me tiste kuhičaste ručice in stopu je pred mene sam Amba in ukul nega je skaku en psiček in mahu iz repam ukul sebe.

»Kua pa ti tle strašeš, Amba? Al nimate nih dela pr »prbežališ grešku«, da iz psičkam ukul pustopaš?«

»Nč! Mal puberema iz »Sluvence«, mal iz »Narudak« in drugih listov, in »Jutre« je fertik, mi pa frej.«

»A, zatu ste pa zmeri shi, ke nč na delate; za pustopajne plačaneh je pa mal u Iblan.«

»Eh, sej je use glih, če delama al pa na delama, je use skp ena figa; shi sma tku al tku.«

»Za kua s pa pol še psička držiš? Psič ja tud neki zajé usak dan, pa če ma še tku mejhne putrebe.«

»Ja, viš, tu je pa ena cela puvest. Če duvolš, de se mal tlela zravn tebe usedem, t um pa puvedu, za kua mam psička.«

»O, prosm, prosm; kar used se, pa prpouduj. Zdela mam glih en mejh česa tebe za poslušat.«

»Asin, pa pušluši!« začeu je Amba in se usedu zraven mene na klop. »Kokr t u že gvišn znan, gledaja fanti u mojeh leteh, če im je preveč manka

gnarja in če upnki preveč najne prti skaja, de dubeja kašna bugata nevesta, de prideja tku iz zadrege in du kruha. Jest, kukr veš, neveste na maram —«

»Al pa nevesta tebe ne —«

»Tist pa kokr se uzame. Jest neveste na maram, de b me redila, zatu sm pa uzeu tegale psička, de me redi —«

»Al je mugiče, de b psiček tebe rediu? Al zna kašne kunšt delat, de iz tem gnar zate služ?«

»Moj psiček na zna nubeneh kunšt delat, ampak jest jh znam, tu s zamerki —«

»Pol pa na more psiček tebe redit, če ti si bl kunšt kokr toj psiček!«

»Oh, Pepe, kuku s ti umejen! Pust me vnder zgrovit! Lej, ta reč je tkula. Preh, dokler sm biu še brez psička, sm biu večkat brez kusila in še večkat brez večerje; ke nism mou nč u varžet, kreda sa pa berti tud že za ta druge moje kulegatne usa znusal, tku de ja zame ni nč ustal. U takmo pulužaj sm enkat duma gor u hotul »Tibuli« začeu štederat, kuku b se iz te zadrege vn skubacou in kokr nalaš je pršpacu tekat gespid Plajvajs iz sojmo psam u hotul »Tibuli« in prašu gespidu berta, če ma kej obšniclu za ne-

gauga psa. Gespid Kenda mu jh res prnese en lep percjon in tku lepe štikle ſunkna in druge takeh sladkari, de sa se m začele kar sline cedit. Ke ga je pa gespid Plajvajs prašu, kulk te obšnicli kuštaja in mu je bert reku, de obšnicli pr nemu nč na kuštaja, se m je pa kar naenkat pusvetil neki u

Kdaj bo sklican državni zbor.

»Korespondenca« Austriac poroča, da se zaradi tehničnih ovir drž. zbor ne more sklicati dne 11. julija t. l. in da se zato skliče dne 17. ali pa 18. julija. Ni se znano, če se bo zbornica zgolj konstituirala, ali če bo rešila še kako drugo predlogo. Tudi »Narodni Listy« poročajo z Dunaja, da državni zbor dne 11. julija ne bo sklican, marveč da bo sklican pozneje. Baron Gautsch se predstavi zbornici z velikim programatičnim govorom, o katerem se otvori razprava.

Dr. Skarda češki minister krajan.

»Hlas Naroda« sodi, da, če postane knez Thun Gautschov naslednik, postane dr. Skarda češki minister krajan.

Nemško-češka sprava.

Iz dunajskih parlamentarnih krovov se poroča, da se knez Thun ne bo pogajal zgolj s češkimi, marveč da se bo pogajal tudi z voditelji nemškega deželnoborskega kluba. Če bo razpoloženje ugodno, se prično spravna počajanja prvo polovico septembra v Pragi.

Nova mladočeva organizacija na Moravskem.

»Union« poroča, da namerava mladočeva stranka ustanoviti na Moravskem proti dr. Stranskemu, s katerim so se sprli ob volitvah, novo moravsko mladočko organizacijo.

Jesenjske novice.

Prave mojstre v lažeh so se izkazali naši jeseniški liberalci pri agitaciji za občinske volitve. Pravijo, da so imeli tovarniški ravnatelj, poslanec Pogačnik, radovljški dekan in jeseniški župnik skupno sejo, pri kateri so klerikalci sklenili z Nemci kompromis! Seveda je vse skupaj laž.

Prva laž. Zaradi nekih intrig bi bili nekateri tovarniški uslužbenci izgubili službo, oziroma stanovanje. Poslanec Pogačnik je zanje pri tovarniškem vodstvu posredoval, in tovarniški ravnatelj, poštenjak, je želji ustregel. To bi bila prva seja, katero hočejo naši svobodomisinci izrabljati.

Druga laž. Radovljški dekan hoče zdati v Radovljici neko stavbo. Apno zanje hoče kupiti pri tovarni, ker je baje dobro. Zato je poprašal pri tovarniškem vodstvu za nakup. To bi bila druga seja, kateri hočejo naši lažniki pripisovati tak političen pomen. V resnici samo apnena pamet more v tem dejstvu kak političen pomen iskati.

Tretja laž. Jeseniški župnik sploh ni govoril s tovarniškim vodstvom in sploh v njegovi pisarni ni bil. Samo radovljškemu dekanu je pokazal, kje je vodstvena pisarna, a notri ni bil. Upamo, da so Jeseničani sedaj do dobra prepričani, da taki »resnicoljubi« pa ne spadajo v občinski odbor.

Edinost priporočamo našim volivcem v boju za občinski zastop. Tu naj odločujejo samo načela S. L. S., ne pa različne žlahte, botrinje itd. To si naj zapomnijo volivci, zlasti v podobinah, kjer se nekateri kujajo, češ, tega, ali onega ne bom volil. Vsak ne more imeti svojega kandidata. Kandidatje se postavijo v sporazumu z volivci, in kdor se potem ne zna večini ukloniti, ampak se dá voditi svojim osebnostim, ga ne smatramo za pristaša naše stranke in stranka ž nima nima ničesar opraviti. Jesenice, Hrušico, Planino, Plavški Rovt čaka mnogo nujnega gospodarskega dela, katero se bo moglo le tedaj izvršiti, ako bodo v rokah S. L. S.; ker samo ta pomeni nekaj v deželi. V naših rokah pa bodo le tedaj, ako bodo vsi volivci edini. Torej skupaj, ne glede na levo, ne glede na desno!

Dnevne novice.

Tabor hrvaške in slovenske mladine v Ljubljani. Na uvodnem mestu priobčujemo danes oklic na ta znameniti tabor, ki naj dvigne vsa poštene mlada slovenska srca, da pohite meseca avgusta v središče Slovenije pod ljudske zastave. Ta velikanski shod, ki bo imel za bodočnost hrvaško-slovenskega naroda velikanski pomen, sta omogočila prevzv. knezoško ljubljanski in stolni kapitelj s tem, da sta dala na razpolago alojzeviški vrt proti temu, da je pripravljalni odbor izjavil, da vrt po shodu spravi v prejšnji stan. Vesti, ki so se ponekod širile o tem, da se bo na vrtu porabilo za 7000 K peska, da bo vrt ostal v razne športne namene, so popolnoma pomotne in bi merodajni gospodje vrtu pod takimi pogoji gotovno prepustili pripravljalnemu odboru. Vrt »Alojzeviča« se je izbral za to, ker drugega pripravnejšega prostora v Ljubljani in pri Ljubljani ni, eventuelno bi bilo prirejanje drugih prostorov radi zgradbe tribun in ograj še enkrat

dražje kot pa vpostavitev alojzeviškega vrtu, v njegove dosedanje namene. Oklic poziva vso pošteno slovensko mladino na tabor v Ljubljano, zato naj bi se takoj s primerno agitacijo poskrbelo, da bi bili na tej prireditvi zastopani res mladeniči iz vseh slovenskih župnij. Ta shod najda novega ognja naši ljudski organizaciji, naša mlada generacija najda se na njem pripravi za bodoče svoje domovinsko delo! Vse naše organizacije naj imajo že do prihodnje nedelje seje, na katerih naj sklenejo udeležbo, ondi, kjer pa ni društvo, naj se mladeničem na sestankih pojasni pomen shoda. Prve dni prihodnjega tedna dobe vse slovenske župnije potrebne tiskovine in vsa druga pojasnila. Slovenski mladini bodo posvečeno delo prihodnjih dni!

Shodi S. L. S. Z izidom volitev se je bavil ned. shod S. L. S. v Št. Rupertu. Predsedoval je Tomaž Prijatelj. Dr. Lampe je poročal o krivicah, ki jih dela liberalna stranka kmečkemu stanu. Treba je, da tudi v državnem zboru močno zastopstvo S. L. S. Saj še danes niso sankcionirani tako važni zakoni, kakor so: lovski, cestni in šolski zakon. Protiv naraščajoči moči kaptalističnega judovstva in nemškega nacionalizma se morajo postaviti v boju vrsto vsi kmečki zastopniki. Kar se tiče zadnjih volitev, je bilo naravnost razdeljenje dolenjskih kmetov, da so jim liberalci usiljevali uslužbenca ljubljanskega magistrata za državnega poslance. — Krasno vzel shod je bil pri Sv. Trojici nad Mokronogom. Otvoril je shod Kobal, predsedoval g. Renko. G. Vidmar je pojasnil, kako je nastala po liberalnem terorizmu in po lažih liberalna večina pri volitvi, a ljudstvo je tudi pri Sv. Trojici v veliki večini v taboru S. L. S. Dr. Lampe je zborovalcem pojasnil ljudsko delovanje naše stranke, ki je združila v svojem taboru že skoro ves kmečki narod slovenski, ki se mu pridružujejo tudi hrvaški in češki kmetje. Liberalci so v vseh stvareh nato protivali kmečkim poslancem, zato se naj več ne prikažejo med kmete. Izdajavec je tisti kmet, ki se da še liberalcem voditi. Z navdušenjem za S. L. S. se je sklenilo to lepo zborovanje.

Slovenska krajevna imena v vojaških zemljevidih. Kranjski deželni zbor je sklenil protest proti pačenju slovenskih krajevnih imen v vojaških zemljevidih. Deželni odbor je ta protest javil na pristojno mesto. Z ozirom na ta protest javlja c. in kr. državno vojno ministrstvo svoje stališče, ki je sledеče: V vojaških zemljevidih se imajo zapisati imena po pisavi največjih krajevnih repertoarjev. Zato je razlika v pisavi med starejšimi in novejšimi vojaškimi zemljevidi. V krajih z mešanim prebivalstvom se sprejmejo druga in tretja imena le tedaj, če se glase bistveno drugače in jih rabi precejšen del prebivalstva. Pri posameznih hišah se zaradi majhnega prostora zapiše samo ime, ki je na prvem mestu. Od krajevnih imen izvirajoča oro- in hidrografična imena se pišejo po uradni pisavi krajevnih imen. Pri novo risanih specialnih kartah na slovenskem ozemlju se postopa po teh pravilih. Vojaški geografski institut se ravna po pisavi, ki jo najde v uradnih krajevnih repertoarjih. Pri vseh drugih oro- in hidrografičnih imenih, ki niso izpeljana od imen selišč, manjka uradne podlage. Ta imena se poizvedo na licu mesta od mapev v sporazumu z lokalnimi oblastmi in poznavalci kraja. Pri imenih, ki niso lastna imena, se pogledajo slovenski besednjaki. Posebno se je vojaški geografski institut potrudil, da bi pri predelanju na slovensko ozemlje pripadajočih specialnih kart in pri izdaji turistovskega zemljevida Julijskih planin (vzhodni in zapadni del) oro- in hidrografična imena pravilno vpisal, ker je že v interesu vojnih in turistovskih kart samih, da vsebujejo tista imena, ki so za orientiranje na licu mesta potrebna. — Tako c. in kr. vojno ministrstvo. Napake, ki so v teh zemljevidih, se naj strokovno doženejo in pri novih izdanjih skrbijo za popravo! Pred vsemi, pa je treba, da se pravilno sestavijo uradni krajevni repertoarji. Odtod največ zla!

Socialno demokraška kultura. V Ljubljani širijo sedaj liberalno kulturo kar trije dnevniki »Narod«, »Jutro« in socialnodemokršča »Zarja«. Eden bolj pušje kakor drugi. Ce bi kako razsodiče razpisalo nagrado za najboljše psovače, bi bilo resnično v zadregi, komu izmed teh treh listov bi prisodilo prvo nagrado. Zadnje dni posebno rdeča »Zarja« rentači in premleva vse tiste stare fraze o »klerikalizmu«. Ker na Slovenskem noben socialni demokrat zmaga, nas ima »Zarja« za »čredo glupih ovac, tolpo tepec v neumno gardo nazadušta«. Seveda, kdor ni

socialni demokrat, mora zato tepec postati. Mi se zahvalimo za vse te ljubezni, ki poziva vso pošteno slovensko mladino na tabor v Ljubljano, zato naj bi se takoj s primerno agitacijo poskrbelo, da bi bili na tej prireditvi zastopani res mladeniči iz vseh slovenskih župnij. Ta shod najda novega ognja naši ljudski organizaciji, naša mlada generacija najda se na njem pripravi za bodoče svoje domovinsko delo! Vse naše organizacije naj imajo že do prihodnje nedelje seje, na katerih naj sklenejo udeležbo, ondi, kjer pa ni društvo, naj se mladeničem na sestankih pojasni pomen shoda. Prve dni prihodnjega tedna dobe vse slovenske župnije potrebne tiskovine in vsa druga pojasnila. Slovenski mladini bodo posvečeno delo prihodnjih dni!

Narodove laži iz Most. Na članek »Slovenskega Naroda« od 24. junija 1911, št. 144, prosim za uvrstitev sledečega odgovora: Ni res, da sem namenoma dal sestaviti napačne volivne imenike za občinske volitve in ukazal sestavilju imenikov, naj vpiše volivce III. razreda v II. razred. Ta »Narodova« trditev je izmišljena laž. — Res pa je, da sem sestavilju imenikov vročil novi volivni red z nalogo, da imenik strogo po postoječih postavah in predpisih sestavi, ne oziraje se pri tem ne na levo, ne na desno. Ni res, da je meni sestavilju pripomnil o neki nezakonitosti, ker za to tudi nobenega povoda imel ni in da sem mu jaz odvral, da to njega čisto nič ne briga, da je ta nasvet iz pisarne Peganove izdan. Tudi ta »Narodova« trditev je podla laž. — Res je, da me je sestavilju imenikov vprašal, kako se imajo volivci razdeliti, na katero vprašanje sem mu odgovoril, da se imajo volivni upravičenci razdeliti tako, da od celega števila volivcev I. in II. razreda pride ena tretjina v I. in dve tretjini v II. razred vpisanih. Ni res, da sem jaz sam volivne imenike umaknil; res pa je, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani našlo povod vsled pritožb volivnih upravičencev, imenik v predloženje na vpogled zahtevali. — Josip Oražem.

Gledi odcepitve Reke od senjske škofije so došle iz kompetentnih krovov v Rimu, Senju, Zagrebu in Budimpešti najodločnejše izjave, da vesti, kateri da je stvar že gotova, nikakor niso resnične in da ostane senjska škofija nerazdeljena. Protestno gibanje kljub temu na Hrvaskem še ni potihnilo.

Jesenske orožne vaje rezervnikov in nadomestnih rezervnikov III. armad. zbor. K jesenskim orožnim vajam bodo pozvani rezervniki in nadomestni rezervniki: Pehotni in lovci: Pešpolka 27 in 47 od 28. avgusta do 9. septembra in od 31. avgusta do 12. septembra, pešpolki 7, 17, 87 in 97 in lovski bataljoni 7, 8, 9 in 20 od 21. avgusta do 2. septembra in od 31. avgusta do 12. septembra. Gorska artillerija: od 1. do 13. avgusta, od 16. do 28. avgusta in od 31. avgusta do 12. septembra. Trdnjavska artillerija polk 4 od 27. julija do 5. avgusta in od 7. avgusta do 19. avgusta. Sanitetne čete: Sanitetni oddelki 7, 8 in 9 od 17. do 29. julija, od 1. do 13. avgusta, od 16. do 28. avgusta, od 4. do 16. septembra in od 18. do 30. septembra.

Imenovanja v srednješolski službi. Profesor Josip Fezzi je premeščen iz Kočevja in Inomost. Iz Novega mesta so premeščeni v Ljubljano: profesor Julij Krek in dr. Vinko Sarabon na I. državno gimnazijo, profesor Ivan Maselj na II. državno gimnazijo. Pravi srednješolski učitelji so postali Gustav Naser v Kočevju na državni gimnaziji v Pušljiju, suplent Richard Chmel na Dunaju na državni gimnaziji v Kočevju, Anton Lovšen na II. državni gimnaziji v Ljubljani na državni gimnaziji v Novem mestu, dr. Viktor Tiller na I. državni gimnaziji v Ljubljani na državni gimnaziji v Novem mestu, in Vladimir Winter v Gradcu na nemški gimnaziji v Ljubljani. Začasna učitelja sta postala suplenta dr. Filip Freud v Gradcu na realki v Ljubljani in Martin Kuhla v Trstu na kočevski gimnaziji.

Zakaj je bil odstavljen župan v Karlovcu. Karlovški župan dr. Vinkovič je bil odstavljen, ker je sklenil karlovški občinski svet, da se ne udeleži nobene cerkvene slavnosti. Župan je nato prepovedal magistratnim uradnikom in mestnim uslužbencem udeležiti se procesije na Telovo. Občinski svet je sklenil, da vladnega komisarja ne priznava. Sodijo, da se zato razpusti karlovški občinski svet.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bo vpisaval v prvi razred dne 2. julija od 9. do 12. ure, vsprejemne izkušnje se pa vrše dne 6. julija od 8. ure naprej.

Otok začgal. Zadnji ponedeljek, 26. t. m., bi bil za Prigorico, p. Dolenja vas pri Ribnici, kmalu usodepoln. Pri Janezu Oražmu, vulgo Jurkov, je začel ob pol 10. uri dopoldne kozolec goreti. Začgal je njegov štiriletni sin. Pri vsej nesreči je bila le sreča, da je ravno tedaj potihnil vihar, sicer bi bila upepljena celo vas. Kdor ve, kako tesno stoje tukaj hiše pri hišah in gospodarska poslopja, lahko uvidi, kako je bilo treba delati ljudstvu in nadyse mar-

ljivi dolenjevaški požarni brambi, da se je ogenj omejil na omenjeni kozolec.

Božjepotni izlet v Tomišelj priredi prihodnjo nedeljo, dne 2. t. m., ob ugodnem vremenu križevniška moška Marijina družba. Odhod z Dolenjskega mostu točno ob pol 6. uri. Prijatelji in znanci dobro došli!

Z Vrhniko. Gosp. Franc Korenčan, župan in mesar v Dol. Logatcu in Ignaci Jelovšek na Vrhniku sta zadebla v loteriji vsak po 4500 K.

Skupina Jugoslovanske strokovne zvezze za Selo in Moste priredi v nedeljo dne 2. julija 1911 vrtno veselico na vrtu pri g. Jožefu Primicu, po domači pri Joškotu, preje Keber, popoldan ob 3. uri na Selu v prid bolniške podpore. K tej veselici vabi najvpludnejše odbor.

Pogrešana deklica najdena? Ko je naše uredništvo včeraj dobilo obvestilo, da so se glede izginole triletne deklice v Dobenu (okraj Kamnik) dograle podrobnosti, ki jasno kažejo na to, da je bil otrok od ogrskih ciganov ali judov ukraden, je takoj primerjalo podrobnosti z onimi v notici sarajevskega »Hrv. Dnevnika«, v kateri se je poročalo, da so v bosenski vasi Kozarac ljudje vzeli ogrskim ciganom neko deklico, o kateri so upravičeno sodili, da je ukradena. In res so se vse podrobnosti popolnoma vjemale. Storili so se takoj vsi koraki, da se dožene, da li ni dotičen otrok iz Dobena. O uspehu bomo poročali.

Osebne vesti. Umrl je v Dolenji Trebuši na Goriškem 55letni trgovec A. Klemenčič. — V Pragi je promoviral za doktorja prava pravni praktikant Bogumil Hrašovec. — Na dunajskem vseučilišču sta promovirala za doktorja medicine Ivan Matko in Just Bačar.

Izgubljena tožba — veliki stroški. Pod tem naslovom objavili smo v našem listu dne 3. junija 1911 članek, da je moral plačati gospod Fran Marn iz Smartnega ob Savu v neki izgubljeni pravdi 1000 kron stroškov in da je povzročil to pravdo gospod Dolničar. Poizvedeli pa smo iz zanesljivega vira, da je gospod Fran Marn le radi tega umaknil svojo tožbo napram g. Presetniku, ker mu dotično zemljišče še ni bilo v last prisojeno, da je imel g. Fr. Marn radi tega le 195 K 15 h stroškov in da ga v to pravdo nikakor ni zapeljal g. Dolničar, marveč da je g. Fran Marn to pravdo proti Presetniku pričel iz lastnega nagiba edinole radi tega, ker je bil začel g. Presetnik voziti čez sporni svet. Prosimo svoje poročevalce, da nas v bodoče vedno pravilno informirajo.

Divjak. Ponedeljek večer, dne 26. t. m., je bila vsa Mirna pokoncu. Okoli 7. ure zvečer pride neki Franc Rugelj iz Sraselj, župnije Št. Rupert, precej pijan v Smalcovo prodajalno na Mirni; otdot leti v župnišče rekoč: »Sedaj grem pa fajmoštra ubiti!« Ker ni bilo slučajno župnika doma, se skrije pisanec v župnišču pod streho in pobere ondi močan železen drog. Z njim oborožen se zapre v župnišču in udari nekega fanta, ki ga je hotel prepoditi, tako močno po glavi, da se je ves krvav in nezavesten na tla zgrudil. Nato se je bralo iz cele vasi veliko ljudi, katerim se je šele po štiriurnem obleganju ob pol 12. uri ponoči posrečilo, divjaka razrožiti in zvezati. Ko je bil že zvezan, je še žugal: »Mirskega fajmoštra moram ubiti, Štrajharja pa zaklati!« Trebanjska žandar

do morale izvršiti iznova, ker je poljedelsko ministrstvo razveljavilo razsodbo tržaškega namestništva zaradi inkompetence in zaradi pomanjkljivega postopanja. Novo obravnavo bo vodilo c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni in z ozirom na pritožbe zasebnih industrialnih interesentov na Hublju se bo ta zadeva še vlekla, preden priteče voda v Gorico.

— **Umrlo** je v Boštanju pri Sevnici pridina in vzgledna članica Marijine družbe Marija Jevšek. Naj v miru počiva!

— **Dve orjaški vinski trti** ima pri svojem gospodarskem poslopu posestnik Anton Boh na Orljem pri Laverci. Trti, ki sta po 18 let stari in izmed katerih ima ena skoro 18 cm v premeru, se razpenjata po sadnem drevju skoro do polovice obširnega vrta. Trti sta izredno rodovitni — izabela — in sicer znaša skupiček za grozdje zadnjih šest let samo od teh dveh trt po 200 k ron in še čez na leto. Tudi letos je več tisoč grozdičev na teh trtah — torej več kakor na znani sloveči trti v Šiški. Sličnih trt gotovo ni na celiem Kranjskem.

VELIKANSK POTRES.

Več ladij se potopilo! — Škoda 15 milijonov! — Veliko mrtvih!

Iz Santiaga v Chileju se poroča, da je ob potresu v Iquique se popolnoma podrla cerkev Jezusovega srca. V pristanišču sta se radi potresa potopili križarica »Esmeralda« in parnik »Adelaide«. Ob diarskem obrežju se je potopilo do 60 ladij. Vtonilo je veliko ljudi. Potopila sta se na morju parnik »Magdalena« in »Magelhaens«. Škodo cenijo površno na 15,000.000.

Razne stvari.

Tesovi brezični čudeži. Poročali so že časopisi, da je izumitelj Tesla družbi amerikanskih elektroinženirjev izjavil, da bo kmalu v stanu voziti tramvajske vozove v Dublinu (na Irskem) z elektriko, ki se bo proizvajala v Long Islandu (Združene države). Zanimivo je, seznaniti se podrobnejše z izvajanjem Tesle. »V mojem sistemu,« pravi Tesla, »sem popolnoma uničil potem »oddaljenost«. Zrak bo moj medij in omogočeno mi bo električno energijo v poljubni moči pošiljati na poljubno točko na svetu. Pošiljal bom v svet besede, ki bodo prišle na dan iz tal Sahare ter se bodo morale čuti 15 milij v okolici. Upam napraviti tudi brezične telefonske centralne postaje in mnogo sto jih bo lahko istočasno in ne da bi se motili, govorilo.« Za uporabo aeroplakov je iznašel tudi mal parni stroj, turbinski tip, ki ima 10 konjskih sil, a tehta le en funt. Ta stroj sedaj preizkušajo v New-Yorku. V prihodnjih sejah zveze elektroinženirjev bo Tesla nekaj svojih iznajdb praktično pokazal.

Velik tvorniški požar je uničil tvornico zamaškov tvrdke Kleinert et Bockmeier v Mödlingu. Gori 100 m obsežen prostor. Boje se, da prično goreti tudi sosedna delavska stanovanja. Dasi delujejo dunajski kakor tudi badenski in okoličanski gasilci ne upajo, da omeje požar, ker gore velikanske množine smole in zamaški.

Strajk obiskovalcev kavarn. Mariborski obiskovalci kavarn so se združili v drzno skupno podjetje. Ker so kavarnarji nenasno povisali cene pičjam in jedilom in se zdi to povisjanje obiskovalcem kavarn neprimerno, zato ne dajejo že nekoliko dni sem nikake napitnine natakarjem. Strajk je sploven, in sicer v uglednejših in v navadnih kavarnah. Natakarji se niso še odločili, kako stališče naj zavzamejo in čakajo, kaj ukrnejo gospodarji. Zdi se pa, da občinstvo ne popusti. Glavna masa obiskovalcev kavarn, pred vsem igralci na karte, so izjavili, da se prej ne povrnejo na izredne odnošaje, preden ne uvedejo zopet starih cen.

Mater štirih otrok umoril vsled maščevanja. Iz Monakova poročajo: V Voglodu pri Waldkirchnu je nadlegoval nek delavec dalje časa z ljubimskimi ponudbami omoženo pasarjevo ženo Terezijo Kellermann, ki pa jih je odločno zavrnila. 26. t. m. ponoči pa se je delavec splazil v njeno stanovanje ter jo ubil po obupnem boju. Umorjenka zapušča štiri otroke. Morilca so že zaprli.

Velika tatvina poštnih znamk v Peterburgu. Na glavnem poštnem uradu v Peterburgu je bilo ukradenih preteklo dni 20.000 nerabljenih poštnih znamk. Kljub strogi preiskavi se doslej ni posrečilo izslediti tatove.

Krvavi dogodki pri volitvah v Drohobyczu. Lvovski listi poročajo iz Drohobicza, da bo suspendiran okrajni komisar dr. Lykowski v Drohobyczu, ki se mu pripisuje vsa krvava krvavih izgredov ob volitvah, pri katerih je bilo

številno smrtnih žrtev. V pomoč vojaški preiskavi je došel v Drohobycz poseben avtor. O postopanju orožnikov na volilni dan vodi preiskavo nek orožniški polkovnik. Iz Lvova sta poslana v pomoč preiskovalnim sodnikom dva policijska agenta. Doslej je izmed ranjencev volilnega dne umrlo že 17 oseb, tri pa se bore s smrtno. Družina učitelja francoskega jezika Bertelota, ki je prišel pri izgredih ob življenu, je vložila pri oblasti vlogo, da se truplo umrela izkopije in prepelje na Francosko. Čuje se, da bodo aretovali še nadaljnih 30 oseb, katerim se predbaciva ščuvanje proti vojaštvu.

DR. IVČEVIĆ IZVOLJEN.

Kakor smo že včeraj omenili, je bilo pričakovati, da pri ožji volitvi v trogirskem - drnškem okraju zmaga za sedaj še dr. Ivčević proti pravašu dr. Krstelju. Po ljudi borbi je dr. Ivčević še enkrat zmagal, pravašvo si je pa v tem okraju dobilo tako pozicijo, da je prihodnji zmaga pravaškega kandidata sigurna.

Telefonska in brzjavna poročila.

DR. ŠUSTERŠIČ PRI GAUTSCHU.

Dunaj, 28. junija. Danes je ministrski predsednik Gautsch konferiral z dr. Šusteršičem.

ENOTNI ČEŠKI KLUB.

Dunaj, 28. junija. Danes se vrši posvetovanje čeških strank za ustanovitev enotnega češkega kluba.

BIVŠA MINISTRA PRI CESARJU V AVDIJENCI.

Dunaj, 28. junija. Ministra Weisskirchner in Glabinskia sta bila danes pri cesarju v avdijenci.

POGREG NAJMLAJŠE AVSTRIJSKE NADVOJVODINJE.

Íši, 28. junija. Danes so pokopali takoj po rojstvu umrlo nadvojvodinjo Nežiko. Mati nadvojvodinja Marija Valerija se dobro počuti.

ŠTEVILLO SOCIALNODEMOKRAŠKIH POSLANCEV V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 28. junija. »Arbeiter-Ztg.« javlja, da je število socialnodekraških poslancev s predvčerajšnjo izvolitvijo Moracevskega v Galiciji 81, torej še vedno manj kot prej.

ZAKAJ NI HOTEL OBČINSKI ZASTOP V KARLOVCU ITI ZA PROCESIJO NA TELOVO.

Karlovac, 28. junija. Občinski zastop v Karlovcu radi tega ni hotel iti za procesijo na Telovo, ker je zahteval, da ima pred okrajnim predstojnikom prvenstvo župan Karlovca ter je tozadnje spremembu zahteval od vlade.

POROTNA OBRAVNAVA RADI BANCE POPOLARE.

Gorica, 28. junija. Porotna obravnavna radi propadle Bance popolare se bo vršila meseca julija ter bo trajala dvanajst dni. Obtožnica obsegata 100 strani.

DVE ŽRTVI TRŽAŠKEGA VIHARJA.

Trst, 28. junija. Morje je zopet vrlo na suho dve žrtvi zadnjega viharja.

POIZKUŠENI SAMOMOR MLADE ŽENE.

Trst, 28. junija. Radi družinskih neprilik je 24letna omožena Ada Petrič, mati treh otrok, vdihala strupen plin. Zdravniška pomoč je prišla pravčasno.

PONESREČENI VOJAKI.

Budimpešta, 28. junija. V reki Szamos so se kopali vojaki. Tok reke je odnesel 18 vojakov, tri vojake so rešili, ostali so vtonili.

VOJAK HOTEL USTRELITI NAREDNIKA, PA JE USTRELIL TOVARIŠA.

Sarajevo, 28. junija. Ulan Marinkovič je iz osvete streljal na svojega nadrednika, ki je ubil svojega tovariša.

SAMOUMOR KIPARJEV.

Draždane, 28. junija. Kipar May se je usmrtil.

NERESNIČNA VEST.

Berlin, 28. junija. Vest, da bi se bila gospa Adamovich Wölfing zopet poročila z nekim slikarjem, je nerenesnica.

Ljubljanske novice.

Ij V nedeljo na Vič-Glince! V nedeljo 2. julija praznuje bratsko Katolsko izobraževalno društvo na Viču-Glinca slovesno blagosloviljenje »Društvenega Doma«. **Pozivamo somišljencike in somišljence, da se te slavnosti udeleže v najobilnejšem številu.** Zbirališče dopoldne ob 9. uri pred »Društvenim Domom«. **Ondi se zbirajo tudi člani in članice »Slovenske krščansko-socijalne zveze« in drugih naših društev.** Članice »Slovenske krščansko-

socialne zveze« naj poveličajo slavnost z velikim številom narodnih noš. Popoldne ob pol 3. uri se zbero društva v župni cerkvi na Viču. Vrli somišljenci na Viču-Glinca zaslužijo pri svoji slavnosti najobilnejšo udeležbo, zato: Prihodnjo nedeljo na Vič-Glince!

Ij Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« se udeleži nedeljske dopoldanske slavnosti na Viču-Glinca po večji deputaciji z zastavo, pri popoldanski slavnosti pa korporativno nastopi s svojim zborom.

Ij Konstituiranje ljubljanskega občinskega sveta se bo torej še precej zavleklo. Odprta je, kakor smo že poročali, pritožba na upravno sodišče, katerega mlini sicer sigurno, a počasi mejo. Nepravilnosti, ki so se zgodele pri volitvah, so tolke, da je verjetnost razveljavljenja jako velika. Če bi se torej konstituiral nepravilno izvoljeni občinski svet, bi bili po razsodbi upravnega sodišča vsi njegovi sklepi neveljavni, kar bi lahko naredilo velikansko zmešnjavo. Od cesarja potrjeni župan bi moral zapustiti županski sedež. Tega nobena vlada ne more riskirati in zato je samo ob sebi umevno, da mora imeti pritožba na upravno sodišče odložilno moč. Liberalci zdaj upijejo, kako velikansko škodo ima Ljubljana od te pritožbe. **A ravno nasprotno je res. Vsak mesec sedanjega interregna pomeni velik prihranek za Ljubljano.** Če bi se le s stališča varčnosti sodilo, bi si takih županstev, kakor je bilo Hribarjevo, nikdar ne želeli. Politika Slovenske Ljudske Stranke je v največjo korist Ljubljani, ne le ker ji hoče dati dobro zastopstvo, ampak tudi pametno gospodarstvo. Sedaj pa ne moremo drugača, kakor čakati, kaj bo razsodilo upravno sodišče. Potem se pa zopet vidimo!

Ij Starini zmerjajo Hribarjance. Znano je, da je dr. Tavčar bil iz vsega početka mnenja, ko cesar ni hotel Hribarja potrditi za župana, da liberalna stranka Hribarja popolnoma pusti, se uda cesarjevi volji in voli za župana dr. Tavčarja. Te štene je Tavčarju zmerjal Ribičar, skozi in skozi Hribarjev protekcijski gojenček. »Stimunga«, da rabimo moderno slovensko besedo, je bila za Ribnikarja in Hribarja proti dr. Tavčarju in iz tega je sledila vsa liberalna nesreča s svojimi polomi. Dolgo časa se je dr. Tavčar potuhnil in čakal kaj pride, zdaj pa se je razkoračil in »Narod« je začel očitno zmerjati mladine in Hribarjance. V uvodnem članiku »Prodana Ljubljana« trdi »Narod« doslovno: »Politična naivnost tiste večine bivšega občinskega sveta, ki je zakrivila s svojo trmo razrust, se bridko maščuje.« Hribar, ki je prej veljal za političnega Arhimeda, je torej sedaj politični naivnež, je s svojo trmo spravil liberalno stranko v nesrečo. Dr. Tavčarju je pristopil tudi dr. Triller. Ta starinska dvojica bo ugnala v kozji rog še ostanke mladinov.

Ij Za mestno policijo so sedaj v vročih dneh, ko »Jutru« manjka družega gradiva, šele našli srce mladini. Priznati se jim mora, da znajo dobro prepisavati iz »Slovenca« in iz kandidatnih govorov naših kandidatov za ljubljanski občin, svet. To, kar smo pisali v »Slovencu« in kar so naši kandidatje za občinski svet povdarjali, da bodo najodločnejše zastopali v občinskem svetu, to sedaj šele ponavljajo mladini. Prej, ko so liberalci imeli na magistratu moč v rokah, pa so skrbeli le za plač raznim ekstra statutom svetnikom Ribičarjem si je preseknel mastno plačo, za nižje uslužbence in za policijo pa takrat ti gospodje niso imeli časa in volje skrbeti. Prvo jim je bil te lastni trebuh. Če bi liberalci še ohranili absolutno komando na magistratu, bi policijske stražnike in druge nižje uslužbence še vedno smatrali za živino, kar se je videlo posebno v policijski stražnici, ki se je šele sedaj, ko ni več liberalne komande, nekoliko boljše preuredila. Sedaj pa, ko so prišli somišljenci S. L. S. v občinski svet, pa čutijo, da ne bo več tako, da bodo občinski svetniki S. L. S. držali svojo besedo in da bo sedaj prišla na vrsto skrb za nižje. To je vsak lahko čital v govorih naših kandidatov, če »Jutru« pravi, da te nihče doslej omenil ni, se zopet laže. Kakor čujemo, so občinski svetniki S. L. S. že uvedli primerno akcijo, da se najbolj kričečim nedostatkom še predno se snide občinski svet odpomore, ker do tedaj bi bilo predolgo čakati. Na to seve liberalci še mislili niso. Poleg tega pa se bode storilo vse, da se vsako teroriziranje na magistratu neha in da se bode Bončar in slična taka ošabna gospoda, ki ima smisel samo za liberalno strankarstvo, ne pa za resnične potrebe uslužbencev, in ima toliko srca za policijske stražnike, da se jim upa celo groziti temeljito prepričala, da je prejšnjemu absolutizmu odklenkalo.

Iz liberalnih sužnjev postanejo na magistratu svobodni možje!

Ij Pokvarjena liberalna morala. Na vsako našo priredebo se rad vtihotapi kak liberalni pobič z namenom, uprizoriti kaj, kar bi liberalci mogli potem izrabljati proti nam. Tako sta dva liberalčka pri nedeljskem komerzu hotela aranžirati ples v temni »Unionovi« dvorani, a ta liberalna morala je bila takoj pokvarjena s tem, da stamoralapobrati iz dvorane Šila in kopita. S tem je bila ta stvar za vsakega pametnega človeka odpravljenja. Drugič se bo pa s takimi ljudmi, ki se obnašati ne zna, postopalo še drugače. Na naših predrah takih ljudi ne bomo več trpeli. Njihovo mesto je samo na izvestnih liberalnih prireditvah. »Narod« pa naj bo potolažen, da mi ne pišemo o tem, kake so razmere v najboljših liberalnih društvinah in kako odlične osebe se postavljajo v ospredje, kako se pri izletih pozabi na pevke in druge take stvari. Pa za danes potrppimo. Kar se pa plesa tiče, smo mnenja, da prirejanje plesov v glasbene zavode nikakor ne spada. »Ljubljana« je zato prirejanje plesov že popolnoma opustila, zbor »Glasbene Matice« jih pa še vedno prireja. Za razumevanje glasbene umetnosti tega res prav nič ni treba.

Ij Višji stavni svetnik je postal znameniti arhitekt Jožef pl. Vančič, ki je med drugim napravil načrte za knezoškofiske zavode v St. Vidu, za hotel »Union«, za »Ljudsko posojilnico« in za druge moderne palače in poslopja.

Ij Nove stavbe. Stavni mojster Fric Sogl je kupil od Konrad Stocklingerja dedičev 16.000 m² obsegajoče stavbišče, ki leži poleg nemškega drsališča. Sogl namerava tu zgraditi 20 modernih hiš, v katerih naj bi stanovala po ena rodbina.

Ij Na žetveni dopust je šlo včeraj 30 mož od vsake stotnje 17. pešpolka.

Ij Vandališem v cerkvi »nebeškega ključarja« v Ljubljani. Pred nedolgom časom je pisal v »Narod« nek gospod, katerega je izdala beseda »nebeški ključar«, da se v predmestni cerkvi nebeškega ključarja izza potresne dobe sem vedno prakticira brezprimerni vandalizem. Kako slabu luč vrže pisatelj sam nase, čutimo kaj, le če poslušamo, kaj pove zgodovina o šentpeterški cerkvi izza potresa sem. Dejstva, katerih priče smo vsi, govore, kakšen vandalizem se uganja. Od potresa naprej se je cerkev v splošno umetniškem in estetičnem oziru prenovila in izpolnila. Najboljši in

čar, 46 let. — Marjeta Suhadobnik, zasebnička, 72 let.

Ij Umrl je na Rimski cesti vpokojeni šolski sluga g. Franc Boles. Svetila mu večna luč!

Ij Vlem. Ko je prišel v nedeljo okoli polnoči domov na Vodovodno cesto go stilničarjev sin Ivan Vodišek, je začul pri oknu žvenket šip. Poklical je takoj svojega očeta, s katerim sta opazila, da je bil v hiši nepoklican gost. Najprvo je poskušal odpreti pri gostilni okno, nакar je šel na dvorišče in si pripravil pod okno pri sobani sodček, potem pa ubil šipo in na ta način okno odprl. Nato je vломil v sobani v predal in nabiralnik družbe sv. Cirila in Metoda, a je dobil prav malo. Skušal je vlotiti tudi v klet, kar se mu pa ni posrečilo. Takoj po ovadbi je začela policija, kakor tudi orožništvo v Šiški po storilecu poizvedovati in ni dolgo trajalo, da je bil nočni gost v rokah pravice. Storilec je 25letni dñnar Jakob Kopač iz Slap in pristojen v Medvode. Aretovanec je tudi sumljiv, da je pokračel več perutnine.

Ij Kolo ukradeno je bilo v Kranju trgovskemu sotrušniku Rudolfu Sicherlu. Kolo je črno, prostega teka ter je vredno 230 K.

Ij Frijet prisiljenec. Dne 24. majnika je pobegnil od dela prisiljenec Jožef Satvenauer, katerega je sedaj aretovalo orožništvo v Tržiču na Primorskem in ga izročilo tamošnjemu okrajnemu sodišču.

Ij Čez sedem let pride vse na dan. Pred nekaj časom je bilo neki stranki v hranilničnih hišah pokradene več oblike. Ker je slučajno oškodovanka opazila, da je nosil telovnik v pivovarni »Union« zaposleni znani vlotilec Ant. Doles iz Postojne, je to takoj ovadila orožništvo, ki je Dolesa aretovalo. Sedaj se je dobilo še drugo. Varnostna oblast je namreč zaplenila v neki hiši v Mostah dva suknjiča, pet telovnikov, hlače, nekaj moškega perila in več ženskih kril, katere je Doles nanesel tja, in vse skupaj izročila deželnemu sodišču.

Ij Deželni muzej je v četrtek, 29. t. m. (praznik sv. Petra in Pavla) dopoludne od 10. do 12. ure za splošni poset odprt.

Štajerske novice.

š Nesreča ne miruje. Ni se dolgo, da je soha, ki se je podrla na dve šolarici konjiške šole, ubila obdevne revice. O tem je »Slovenec« že poročal. Dne 21. t. m. pa se je zgodila že zopet nesreča. Brezvesten avtomobilist je namreč podrl sredi trga Konjice štiriletnega Tončka Kamnikarja in ga je pri priči usmrtil, potem pa ušel, ne da bi se dalje brigal za žrtev svojega divjanja. Roka pravice pa je gospodarja in Šoferja prijela na Vranskem in gotovo dobita svoje plačilo. V soboto, dne 24. t. m., pa je obiskal smrtni angelj že zopet Konjice. Kneza Windischgrätzta hlapac je peljal skozi trg voz sena in pod voz se je zaletel tri leta stari Oton Poledgek, kateremu je kolo zdrobilo glavo. V malo dneh toliko nesreč!

š Iz justične službe. Graško deželno nadodišče je imenovalo pravne praktikante pri nadodišču v Gradcu Božidarja Romih, dr. Riharda Tomšič in dr. Petra Deanino za avkultante.

š Žalostna družinska drama. Pred mariborskim porotnim sodiščem sta se moralna 27. t. m. zagovarjati 45letna posestnikova žena Ana Rokavec, zaradi poizkušenega umora svojega moža, in kot sokrivec njen svak Ivan Ganser, viničar v Celestrimi. Letos 3. marca se je Ana Rokavec sprla s svojim možem, s katerim je poročena že 17 let in ki jo je nato pognal od doma. Šla je k svoji sestri Mariji, ženi viničarja Gansera. Ko se je drugega dne popoldne vrnila domov, je našla svojega moža hudo bolnega. Popadle so ga slabosti, ko je pojedel žgance, ki mu jih je skuhala njegova 15letna hči Marija. Dognalo se je, da je bil v jed nameščan arzenik. Sum je padel na Ano Rokavec, ki pa je vso krivdo tajila. Dne 22. aprila pa je priznala, da je dobila strup od svojega svaka Gansera, s katerim je bila že dalje časa v intimnem razmerju. Dala je strup nato hčeri Mariji z naročilom, naj ga pomeša med jed možu oziroma očetu, vendar pa hčer ni vedela, da ji je dala strup. Ko so vsled tega priznana aretovali hči Marijo, ki je prej tudi tajila, da je očetu kaj primešala v jed, je potrdila materino izpoved, vendar pa je izpovedala, da ni vedela, da je dala v jed strup. Tudi ji je mati več-

krat prepovedala, o tej stvari komu kaj zinhti. Ivan Ganser je tajil v preiskavi, da bi dal Rokavčevi arzenik in da bi imel ž njo kako razmerje. Pri potrotni obravnnavi pa je Ana Rokavec bistveno spremenila svojo izpoved. Preklicala je trditev, da jo je k poizkušenemu umoru zapeljal svak. Obdolžila pa je lastno 15letno hčer Marijo so skriva pri nameravanem zastrupljenju očeta oziroma moža, češ, da je vedela za strup. Vsled te senzacionalne izpovedi je dobila obravnava drugo lice. Razprava se je prekinila, ker bo vsled omenjene izpovedi državni pravnik dvignil obtožbo tudi proti hčeri Mariji zaradi poizkušenega zavratnega umora.

s Samoumor 13letnega dečka. V Novi vasi, občina Radvina pri Mariboru, se je obesil te dni 13letni kajžarjev sin Ferdinand Ladera v neki leseni lopi. Deček je bil zadnje čase zelo otožen in se je skušal pred 14 dnevi usmrtil na enak način, kar pa mu je mati še pravočasno preprečila.

BOJ PROTI BOLGARSKEMU VLADARJU.

Dne 26. t. m. so v narodnem sobranju, zbranem v Tišnovem, zopet napadali cara Ferdinanda. Odvetnik Canov, voditelj radikalnih demokratov, je izvajal: Carski naslov krši ustavo. Car ima zdaj dobro priliko, da bi ne bil na Bolgarskem. Zakaj je kljub javnemu mnenju osebno otvoril sobranje? Odkar biva v Bolgariji, se sistematično krši ustava. Iz armade je napravil pretorijance. Večina je nato protestirala. Predsednik je zaklical: Armada je narodna armada! Vojni minister je klical: Bolgarska armada se je hrabro borila! — Canov: Pri volitvah je streljala na ljudi. — Burni protesti pri večini.

TRGOVINA.

Poročila žitne borze v Budimpešti.

* Budimpešta, 27 junija 1911. Današnji žitni trg se tako dobro drži; posebno so pospešila to stanje različna neugodna sporočila, ki se tičejo raznih vrst žita. Rž ima visoko ceno in se zelo kupuje, ker prihajajo vedno naročila za novo rž iz Avstrije. Dobro se vsled suše drži tudi koruza, vendar je cena nekoliko padla, ker so prišla z Dunaja poročila o izdatnem dežetu. Drugih kupčij ni bilo veliko, ker ne kažejo mlini vsled nameravane ustavitve obrata nobenega veselja do kupčije. Današnji zadnji kurzi so sledči: Pšenica à 50 kg za oktober 11.91; za april (1912) 12.18; rž: 9.40; oves: 8.18; koruza za julij 7.21, za avgust 7.36, za november 6.74.

Kopališče Krapinske toplice si je pridobilo v najnovejšem času iznenaden razvoj. Pri težkih slučajih, kot pri protinu, revmatizmu itd. daje ta gorki vrelec (30 do 35 stopinj R) presečene in gotove zdravilne uspehe. Vsa druga pojasnila daje radevolje kopališko ravnateljstvo.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 28. junija.

Pšenica za oktober 1911	11.89
Rž za oktober 1911	9.36
Oves za oktober 1911	8.14
Koruza za julij 1911	7.21
Koruza za avgust 1911	7.33
Koruza za maj 1912	6.80

Meteorologično poročilo.

Vrhina n. morjem 306.2 m. sred. zračni tlak 736.0 mm

dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celijsku	Vetrovi	Nivo- voda v mm
26. 9. zveč.	736.2	22.0	sl. jzah.	del. obl.	
27. 7. zjutr.	736.3	17.8	ss. jvzh.	del. jasno	0.4
27. 2. pop.	736.5	25.0	moč. zah.	jasno	
* 9. zveč.	738.3	17.3		pol. oblač.	
28. 7. zjutr.	742.3	12.8	sr. vzh.	del. obl.	12.7
28. 2. pop.	742.1	20.1	sr. jvzh.		

Srednja predvčerajšnja temp. 22.2°, norm. 18.8°.
Srednja včerajšnja temp. 20.0°, norm. 18.9°.

Razpisuje se

Mnenje g. dr. P. Defranceschija, primarija bolnišnice usmiljenih bratov iz Kandije

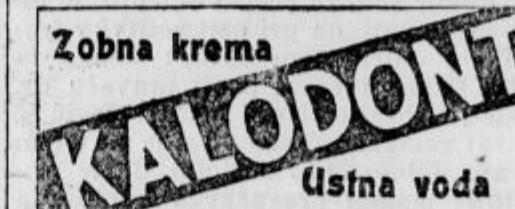
v Rudolfovem.

Trst.

Rabil sem poslano mi Serravallovo Kina-vino z železom v svoji družini z najboljšim uspehom. Nevrastenija in vsled nje nastala želodčna šibkost sta izginili v najkrajšem času. Tudi v privatni praksi pripisujem tako rad ta pomoček in bolniki so mi hvaležni. Moram tedaj Vaše vino priporočati.

Rudolfov, 10. oktobra 1905.

Dr. P. Defranceschi.



Rogaški

Tempel vrelec. Dietetična namizna pišča z oblimo ogliščivo kislino. Pospešuje prehavo in izmeno snovi.

Zelo koncentriran medicinski vrelec, priporočljiv pri kroničnem želodčnem katarru, zaprtju, Brightovičnih ledicah, vrančenih oteklinah, jetnih trdin, zlatic, sponozemskih bolezni, katarah dihalnih organov.

Zdravilen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevnem katarru, obstopci, zolčnih kamenih, tolčicah trganju, sladkovni bolezni.

Donati Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberške soli.

Kurzi efektov in menjic.

dne 27. junija 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj-november	92.20
Skupna 4% konv. renta, januar-julij	92.20
Skupna 4.2% papirna renta, februar-avgust	95.80
Skupna 4.2% srebrna renta, april-oktober	95.90
Avstrijska zlata renta	116.30
Avstrijska kronska renta 4%	92.01
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	80.80
Ogrska zlata renta 4%	111.55
Ogrska kronska renta 4%	91.15
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	79.90
Delnice avstrijsko-ogrskih banke	19.30
Kreditne delnice	660.60
London vista	240.15
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.62 1/2
20 mark	23.50
20 frankov	19.02
Italijanski bankovci	94.50
Rubli	2.54 3/4

Namesto vsakega posebnega naznanila.

2006

Potrtih srcejavljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prečlostno vest, da je naš preljubljeni dobr oče, brat in stric, gospod

Franc Bolle

c. kr. šolski sluga v pokoju

včeraj, dne 27. t. m. ob trčetru na 10. uro zvečer po dolgi in mučni bolezni, previden s svetovaljstvom za umirajoče v 71 letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki blagega pokojnega se bodo v četrtek dne 29. junija t. l. ob 5. uri popoldne v hiši žalosti, Rimska cesta št. 24, blagoslovili in nato prepeljali na pokopališče k Sv. Krizu k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 28. junija 1911.

Žalujoči ostali.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Pozor! Proda se v sredini mesta

v kateri je dobro vpeljana

GOSTILNA Naslov pove

uprava lista.

hiša

Vabilo na

veliki vrtni koncert

ki se bo vršil

Jutri, v četrtek, dne 29. junija
(na dan sv. Petra in Pavla) v staro dobroznanu gostilni

»pri Majarončku« v Vodmatu

Postreženo bode z najboljšimi in vsakovrstnimi lastnimi vini, domačo šunko in drugimi mrzlimi in gor-kimi jedili. — Vsak prijatelj res dobre kapljice naj pride obiskat jutri to prosto zabavo, in ne bode mu žal. — K obilni udeležbi vabi

Po svelu.

Kovač — borzni predsednik. Romantično življenje, kakršno je mogoče samo v Ameriki, je doživel milijonar James J. Townsend, ki je bil pred kratkim izvoljen za predsednika čikaške borze. Se pred 22 leti je bil ta veliki finančnik pripravil kovački pomočnik, ki so mu bile denarne špekulacije deveta briga. Kako je obogatel in postal držni špekulant, je opisal sam na sledenih napisih: »Prišel sem semkaj skoro brez biliča v žepu ter iskal dela. Če nekaj dni sem pa tudi našel pri nekem kovaču po imenu Martindale, delo, ki je pa sedaj že mrtev. Pri tem sem služil deset let in podkoval nešteto konj. Prihajal je v našo kovačnico tudi nek mož, ki je imel zelo lepe, drage konje. Kadarki smo jih podkovali, je bil vedno zraven. Nekega dne, ko je bil zopet poleg, ko sem koval njegove konje, mi reče: »Jimmy, zakaj ne opustiš tega opravila in začneš kaj drugega?« Smejal sem se ter mu dejal, da ni ničesar drugega, kar bi mogel delati. »Vendar,« menil je, »ako ti dam mesto v moji bančni pisarni, ga boš sprejet?« No, to je bilo lepo presenečenje. Prihodnjega dne sem odpel svoj usnjat predpasnik in šel s svojim znancem. Bil je to John A. King, takratni predsednik Foru Dearborn-banke, ki me je naredil za finančnika. Vse žive dni ga ne bom pozabil.« Sest mesecov se je učil mladi »Jimmy«, potem je postal samostojen in polagoma tudi milijonar ter ena vodilnih oseb na čikaški borzi.

Subvencijoniranje za vojno porabnih tovornih avtomobilov. Vojna uprava podpira izdelovanje, nabavo in uporabo zasebnih motornih tovornih vlakov (tovornih avtomobilov s priključnimi vozovi) s premijami. S tem naj bi se v potrebi omogočila oprema armade s porabnimi motornimi tovornimi vlaki. Število motornih tovornih vlakov, ki bi se zanje dala podpora, je odvisno od razpoložnih sredstev, in ga zategadel vojna uprava določi vsako leto. Za vsak subvencijoniran motorni tovorni vlak se redno dovoli: a) nabavna premija v znesku 4000 K; b) pet obratnih premij po 1000 K na leto za pet let, to je skupno 5000 K. Izjemoma se more nadaljnja obratna premija v znesku 1000 kron za šesto obratno leto priznati, ako se je motorni tovorni vlak ves čas vporabe poenobno dobro vzdržaval. Nadalje: Specijalne premije se morejo od slučaja do slučaja izplačevati za iznajdbe in izboljšave, ki imajo za vojaške namene ali glede rentabilitete zasebnega obrata velike prednosti. Podrobnosti glede subvencijoniranja so razvidne iz določil, ki jih je izdalo c. in kr. državno vojno ministrstvo in ki so v pisarni trgovin obrt zbornice v Ljubljani na vpogled.

Nova Edisonova dela. Tomaž Edison se bavi sedaj z dvema novima iznajdbama: z iznajdbo akumulatorja, ki se more porabiti za kakeršenkoli voz oziroma tramvaj, in s slikami, ki govore. Obe iznajdbi ste že tudi v finančnem pogledu pokazali uspehe. Akumulator za tramvaje je v rabi že v Južni Karolini, kjer z novo iznajdbo prihranijo toliko električne sile, da se lahko smejejo drugim zaostalim državam v Ameriki, ki imajo še stari tramvajski sistem. Aparat je zelo pripravljeno. Sedaj se vrše poizkusni s temi slikami v nekem velikem newjorskem gledališču. 60 gledaliških igralcev igra v tem gledališču pred fonografom drame, ki so določene za predstavljanje. Kot seporoča, se kinematografski in fonografski posnetki popolnoma zlagajo.

Črna moda. V Londonu je nastala moda črnih tapet. Prvi državni pravnik sir Rufus Isaacs je dal namreč svoje sobe črno tapecirati in sedaj ga vsi oponašajo. Pravijo, da je ta črna barva sob zelo efektna. Zlati okvirji slik in svetle večerne toalete dam izvanredno efektno padajo v oči pred takim temnim ozadjem. Nekatere trgovine z umetnim blagom že prodajajo črno porcelanasto posodje, a nekatere obitelji so dale svoje sluge popolnoma črno livrirati.

Rupuje le vžigalice: »U korist obmejnem Slovencem!«

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Anton Petek
::: Ljubljana :::: slikarski mojster Sv. Petra cesta 38
se priporoča slavnemu občinstvu za razna slikarska dela ter prečastiti
duhovščini za izvršitev cerkvenih del itd. itd. 1631 1
Na zahtevo izvršim vzorce brezplačno, ako se mi delo poveri.

Naznanilo.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani,
Tomanova ulica štev. 10 zraven „Narodnega doma“ bode
vpisovanje za I. razred v nedeljo dne 2. julija t. l.

dopoldne od pol 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. S seboj je prinesti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo, oziroma obiskovalno izpričevalo.

Sprejemni izpiti bodo v četrtek, 6. julija od 9. ure dalje.

Zunanji učenci se lahko tudi pismeno zglasite, ako določljivo imenovane listine pravočasno ravnateljstvu; morajo se pa potem pred izpitom osebno oglasiti v ravnateljivi pisarni.

Po odloku c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, štev. 2354, se smejo učenci, ki pripadajo po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah c. kr. okr. glavarstvom v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali okrajnim sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, sprejemati v ljubljanske gimnazije samo po določenju c. kr. dež. šolskega sveta. Dotični roditelji naj si torej pravočasno izposlujejo to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 23. junija 1911.

Naznanilo.

Na c. kr. II. državni gimnaziji v Ljubljani
(Poljanska cesta)

bode vpisovanje za I. razred

v nedeljo, dne 2. julija 1911

dopoldne od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni.

Sprejemni izpiti bodo v četrtek, dne 6. julija od 9. ure dalje.

Zunanji učenci se lahko tudi pismeno zglasite, ako določljivo imenovane listine pravočasno ravnateljstvu, zglasiti se morajo pa vsaj pred izpitom osebno pri ravnatelju.

Po odloku c. kr. dež. šolskega sveta se smejo učenci, ki pripadajo po rojstvu ali po rodbinskih razmerah okrajnim glavarstvom v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici — in okr. sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, sprejemati v ljubljanske gimnazije samo po dovoljenju c. kr. dež. šolskega sveta. Dotični roditelji naj si torej izposlujejo pravočasno to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. II. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 23. junija 1911.

Ad št. 19008.

Razglas.

Zaradi oddaje ključarskih del za napravo železne ograje okoli stavbišča državne obrtne šole v Ljubljani in za dobavo mrež za prezračevalne odprtine pri navedeni novi stavbi, vršila se bode pri mestnem magistratu ljubljanskem dne 7. julija 1911 ob 10. dopoludne

javna pismena ponudbinska razprava

n sicer v pisarni mestnega stavbnega urada.

Proračuni, pogoji, načrti in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni stavbnega vodstva v Gorupovej ulici vsakomur od 8. do 12. dopoludne in od 2. do 6. popoludne na ogled.

Zapečatene in z 5% vadnjem, ki ga je določiti na podlagi ponujane skupne svote opremljene ponudbe, v katerih so jednotne cene in preračunjeni zneski navesti v številkah in besedah, izročiti je do določenega časa dražbinske komisiji. Ponudnikom je na prostoto voljo izročati ponudbe glede dobave mrež za prezračevalne odprtine skupno s ponudbo za dobavo ograjne mreže ali posebej.

Ponudbe, katere ne bodo povsem odgovarjale razpisnim pogojem, dalje take, katere so bile pogojno stavljeni ali prekasno in naknadno vložene, se ne bodo upoštevale. Mestni magistrat si pridržuje pravico delo oddati tudi drugemu nego najnižjem ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. junija 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

1955 3

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

Akc. kapital: 40.000.000 kron.

Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.

Osnovna menjalnična:

„**MERCUR**“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dřebov, Gablonz, N. Grasitz, Krakov, Litomerice,

Moravský Zámrsk, Mödling, Meran, Nový Jičín, Plzeň, Liberec, Dunajské Nové Mesto, Česká Třebová.

KINTA CYCLES
K.L.

Priznano močna, lahko tekoča so-
lidna in neprekosljiva so 866
„Kinta“-kolesa.
Najboljšnejše jamstvo. Ilustrirani coniki brezplačno.
R. Camernik, Ljubljana, Dumajska c. 9.
Specjalna trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Izposojevanje koles.

Lepo arondirano posestvo

v bližini železniške postaje in državne ceste, oddaljeno eno uro hoda od Maribora, se pod zelo ugodnimi pogoji proda.

Isto obstoji iz velike zidan hiše, gospodarskih poslopij s stiskalnico, travnikov s sladko krmom, lepih sadosnovnikov in vinogradov deloma z ameriškimi trto, obsegajo skupaj okoli 34 oralov ter je zelo pripravljeno za mlekarstvo in sadjarstvo.

Ravnatom je na prodaj še drugo manjše arondirano posestvo z veliko lepo hišo, gospodarskim poslopjem in zemljiščem enake kakovosti. Več se izve pri

notarju dr. Vok v Ljubljani.

: Pristno brnsko blago :

za pomladansko in poletno sezono 1911.

Kupon	
3-10 metr. dolg,	1 kupon 7 kron
za kompletno	1 kupon 10 kron
moško oblike	1 kupon 12 kron
suknjo, hlače, telov-	1 kupon 15 kron
nik zadostno, stanje	1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron	
Kupon za crno salonsko oblike K 20-, kakor	1 kupon 20 kron
tudi blago za povrnilke, turistovske oblike, svileni kamgarji itd., pošilja po tovarniški ceni kot rečeno	
in solidna, dobroznamna	467 (40)

zaloga tovarniškega suknja
Siegel-Imhof v Brnu

Vzorci zastonj in franko.
Vsled direktnega naročila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svecjega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najnižja naročila se izvrši najskrbnejše, natančno po vzoru.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenska železniška postaja Straža-Toplice. Akratov vrelec 380 C. Voda za pljačko in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, ischias, nevralgiji, kožnim in ženskim bolezni. Velike kopeli, separativna kopališča in močvirna kopališča. Bogato urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolina. Dobre in cene restavracije. **Sezona od 1. maja do 1. oktobra.**

Prospective in pojasnila daje brezplačno

1421 8

zdraviliška uprava.

Vprašajte Vašega zdravnika!
Salzschriflrski Bonifacijev vrelec
zdravi trganje
in temu sorodne prikljuno bolezni.
Nedosežen v svojem učinku.
Glavna zaloga v Ljubljani: Mih. Kastner in A. Šarban.
Natančne prospakte, pri-
znanja itd., zastonj od Rosanis & Winter

Dunaj II., Czerningasse Štev. 23.
Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in pro-
dajalnah mineralnih voda.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst real, obligaci, državnih papirjev,

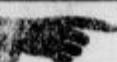
akcij, priorit, zastavnic, sreči i. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri števanih sreči in vredn. papirjev

Prospective in cenike premij zastonj in franko.

Konfekcijska trgovina Maček & Komp.

Strogo reela postrežba! -- Najniže cene!



se priporoča sl. občinstvu, osobito
preč. duhovščini iz mesta in dežele



Ljubljana, Franca Jožefa cesta štev. 3

3951

St. 20.195.

Razglas.

C.kr. ministerstvo za notranje zadeve objavilo je z razpisom z dne 14. junija 1911, št. 41548, da so v nekaterih krajih Italije, v katerih je bila že lansko leto nastopila kolera, zopet se pojavili sumljivi slučaji obolenja in smrti, ki se večinoma označujejo kot gastroenteritis. Če tudi ni nikakih poročil, da se gre tu za azijsko kolero, je vendar treba pazljivosti napram vsem osebam, prihajajočim iz Italije.

Radi nastopa kolere v Carigradu, pa je ministerstvo odredilo zdravniško nadzorovanje iz Carigrada prihajajočih oseb.

Da se zamore to nadzorovanje točno izvrševati, zato odreja mestni magistrat, da vsi hotelirji, gostilničarji, in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, ravnотако tudi poglavariji družin naznanijo takoj vsakega iz Italije oziroma iz Carigrada došlega pri mestnem zglasovalnem uradu, v slučaju sumljivega obolenja pa to nemudoma prijavijo.

Zdravniško nadzorovanje vrši se za čas petih dni po prestopu meje ter brez osobnega nadlegovanja in brez omejitve prostega prometa.

Prestopki proti tej odredbi se bodejo v smislu min. odredbe z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 198 kaznovali.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 24. junija 1911.

Za oskrb. občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c.kr.dež.vlade svetnik
Laschan l. r. 1964

Pozor - Škofja Loka

Trgovci, posestniki in zidarski mojstri okolice Škofje Loke, Selške in Poljanske doline.

Uporabite priliko, ker se dobi po najnižji ceni pri meni prve vrste

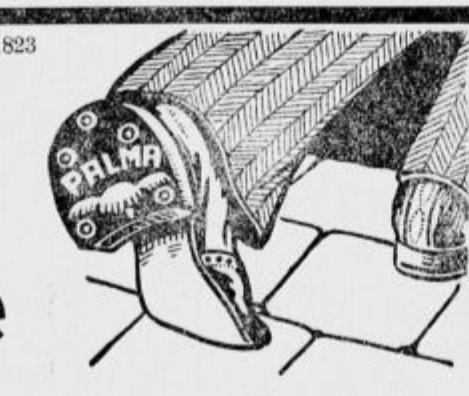
Portland - cement

kupljen še pred kartelom cementnih tovaren.

Nadalje so tudi na razpolago nosilke (traverse), železniške šine, ugodno kupljene, železne vezl, stamoreznice, zaloga cenita za kritje streh, prve vrste žlindra znamka „Zvezda“, kalijeva sol, gips, krajno apno, barve, stekla in vse kovaške in mizarske potrebštine po najnižjih cenah in ugodnih plačilnih obrokih. 1945

Anton Kašman, železna trgovina
v Škofji Loki, na Glavnem trgu.

Nosim
in kupujem
samo pristne
Palma-gumijeve pete!



1823

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta
nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizprenem-
ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebštine za umetnike, slikarje i. t. d.

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete
Delavnica za črkoslikarska,
likarska in plesgarska dela
Igriska ulica 6, Gradišče.

Valjčni mlin v Domžalah I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vega ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izurstne ka-
kovosti, otroke in druge mleuske izdelke.

Zastopstvo in zaloge v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

RAZPIS.

Za preložitev okrajne ceste Kranj-Besnica na 37.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna oziroma z napovedbo pavšala, ali pavšalne cene za tekoči meter naj se predlože do

4. julija t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanimu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, do-
poslati je zapečetene z napisom: „Ponudba za prevzetje preložitve okrajne
ceste Kranj-Besnica.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pupilarovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudne cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-
beno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu (Turjaški trg) v uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. junija 1911.

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.

Stropovi.

Mostovi.

Vzidava turbin.

Stopnice.

Tlakovi.

Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa
asbest - cementni škrilj (Zenit) patent Hloch
vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za façade, obhajilne
mize, balustrade).

622

1160